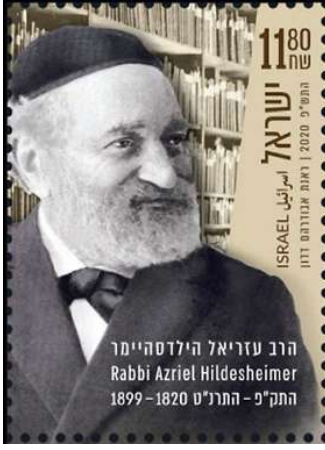


# פניני הצדיקים



לעדכוניים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות

## מיטב השידורים מגדולי הרבנים

ללא פרסומות.  
ללא חדשות.  
ללא פוליטיקה.

ערוץ 2000

www.radio2000.co.il | באפליקציה

03-3782000

האזינו לשידור החי

במיל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com



הרב אברהם טברסקי המגיד מטריסק האדמו"ר הראשון מטריסק זצ"ל- נולד בשנת ה'תקס"ו (1805) בוהלין (אוקראינה). כבר משחר נעוריו ניכרו בו גיוני קדושה וטהרה. בצעירותו נהג אביו לקחת אותו עמו למסעותיו, ומגיל צעיר היה רבינו עד לתיקון הנשמות' שהיה עורך אביו. כשבגר, התיישב הרב בטריסק (פלך וואהלין סמוך לגבול פולין) ושימש בה כמגיד מישרים. לאחר פטירת אביו (כ' אייר ה'תקצ"ז), החל לשמש כאדמו"ר וקבע את מקום משכנו בטריסק, והיה האדמו"ר הראשון מטריסק.



שמו התפרסם והתקדש על פני תבל כקדוש עליון וחכם הרזים, והיה לרב רבנו, ואלפים הסתופפו בצלו הטהור. ענוותן. גאון. בעל זיכרון מבהיל. רבינו זכר בע"פ את הש"ס וכל ארבעת חלקי שו"ע. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. נפטר ב-ב' תמוז תרמ"ט (1889). חי כ-83 שנים. ציונו בטריסק. בנו (השלישי), ר' יעקב אריה לייב מילא את מקומו והוכתר כאדמו"ר השני בטריסק.



**סבו:** ר' מנחם נחום מצ'רנוביל (בעל ה'מאור עיניים'- תלמיד הבעש"ט והמגיד ממזריטש). **סבתו:** מרת שרה. **אביו:** ר' מרדכי מצ'רנוביל. **אמו:** מרת פיגא (בתו של ר' דוד לייקיס, תלמיד הבעש"ט הק'). **מתלמידיו:** ר' יצחק יעקב מביאלה (בעל 'דברי בינה'), ר' אברהם ישכר בער מראדומסק (ה'חסד לאברהם'), ר' חיים שמואל מחאנטשין, ר' יחיאל מאלכסנדר, ר' יחיאל מאיר מגסטינין, ר' אלימלך מגרודז'יסק (ה'אמרי אלימלך').



**אשתו:** מרת ריקל שפירא (בת ר' יעקב אריה לייב שפירא מקאווא). **בניו:** ר' מנחם נחום (האדמו"ר מטריסק-בריסק), ר' מרדכי (האדמו"ר מקאזמיר), ר' יעקב אריה לייב (האדמו"ר השני מטריסק). **בנותיו:** מרת שיינא רייזא (נישאה לר' אפרים מרגליות בזיווג ראשון שלו), מרת מינטשע (נישאה לר' שמואל השיל מז'ניקוב), מרת מלכה (נישאה לר' אפרים מרגליות בזיווג שני שלו), מרת גיטל לאה (נישאה לר' מרדכי טברסקי האדמו"ר מקוריסטשוב), מרת ציפורה (נישאה לאדמו"ר ר' ישראל טברסקי מסקווירא), מרת פייגא (נישאה לר' דוד טברסקי האדמו"ר ממקורוב). **מספריו:** **ימגן אברהם** (רבינו ה'שפת אמת' אמר על ספר זה, שכל אברך צריך למשכן את הטלית ותפילין שלו בכדי לקנותו).



כאשר התחיל רבינו לנסוע ולהסתובב בעולם, בא פעם לעיר דובנע, והעיר דובנע היתה עיר שכולה מתנגדים, אך כאשר שמעו, שבא רבי אצלם, נתקבצו כמה אנשים לראותו, ובתוך הבאים היה אברך מתנגד גדול, ואמר להם: "עימדו והביטו ותראו, שאני אנסנו, אם הוא רבי ואם יודע איזה דבר". הלך המתנגד ועשה עצמו, כאילו הוא חוגר על רגל וכתב קוויטל (פתקא), ובא לפני המגיד בבקשתו, שיהיה לו רפואה שלימה ברגלו. והמגיד כאשר קיבל הפתקא בידו הקדושה והביט בפניו, **תיכף הכיר בו, שעשה עצמו כחוגר, ובא לנסות אותו בדבר שקר.** השיב לו רבינו בפי קודשו בזה הלשון: "הנה כתיב במשנה, כל מי שאינו אילם ולא חוגר וכו' ועושה עצמו כאחד מהם - **אינו נפטר מהעולם, עד שנעשה כאחד מהם**", ומיד בסיום דברו נעשה הלה תיכף חוגר, **ועד יום מותו היה חוגר על רגלו.** ומהמעשה הזה נתפרסם שמו הקדוש בעיר דובנע ובכל הסביבות, ונתרבו אז דרך החסידים, וגברו על המתנגדים.

**פעם** בא איש אחד חשוך בנים ל"ע לרבינו ולן באכסניה. שאל בעל האכסניה למטרת בואו, סיפר לו האיש מרי שיחו: "היות שאני חשוך בנים, על כן ברצוני להיבנות בזכות תפילת הצדיק בזרע של קיימא". ניחם אותו בעל האכסניה ושח לו: "בדידי הוזה עובדא. לפני הרבה שנים, כשבא המגיד הק' מטריסק לעירנו, הייתי עוד צעיר לימים, והייתי קשור לכ"ק מרן רבי שלום מבעלז זיע"א ומנהיג היה לילך בכל שבת אל שולחן המגיד הק' ושבעתי עונג ונחת מדרכו בקודש. רגלי הייתי, שבכל פעם שנסעתי לבעלזא, לקחתי ברכת הפרידה מהמגיד. אני הייתי ג"כ חשוך בנים ל"ע, תמיד הפצתתי בכ"ק מרן מבעלזא שיתפלל בעדי, שאפקד בבנים. **פעם, בעת שהפצתי מאד ברבינו כ"ק מרן זי"ע, הביט בי ונאנח, הבנתי, שאנחתו משמעה, שאין לי שום תקווה ח"ו, לקחתי ברכת הפרידה וחזרתי בצער לביתי.**"

"ביום שבת-קודש", המשיך בעל האכסניה לספר, "הלכתי אל שולחן המגיד הקדוש והעמדתי יין על השולחן. כשהושטתי לו את ידי בברכת לחיים, אמר לי: **'תתברך בבנים טובים, השי"ת יעזור לך, שתיפקד בזו השנה בבן זרע של קיימא'**. עמדתי משתומם, הרהבתי עוז בנפשי ושחתי לפניו את כל העניין, שהיה לי עם מרן מבעלזא, ענה רבינו ואמר: "אבל אני מברך אותך ומבטיחך, שיהיה לך בזו השנה בן זכר בעזרת השי"ת".

לשבת השניה נסעתי לבעלזא, תמה כ"ק מרן: 'הלא רק לפני כשבוע ימים היה אצלי, ומדוע כבר באת אליי שוב?'. שחתי לפניו את דברי המגיד ודבר ברכתו שבירכני. שאל אותי כ"ק מרן זי"ע: 'אמור לי, מי הוא המגיד הזה?'. אמרתי לו: 'שמו הק' וכי הוא בן הצדיק הרה"ק רבי מרדכי מצ'רנוביל'. אמר לי: 'אינני מכיר אותו ואינני רואה אותו כרבי'.

"חזרתי לביתי ושחתי לפני המגיד הק' את כל דברי כ"ק מרן מבעלזא. ענה המגיד ואמר: 'אמור לו בשמי, כיצד יוכל להגיד שאינני רבי, והלא ראיתי אותו בראש השנה בהיכל עליון, כשהוא לבוש בלבושו של ירמיה הנביא, וגם הוא ראה אותי', מיד נסעתי לבעלזא ומסרתי את דברי המגיד. כ"ק מרן ר' שלום רוקח מבעלזא התפעל מאד והרים קולו: "אמת, אמת, אם הוא ראה אותי בלבוש זה, הוא בוודאי רבי וברכתו ותפילתו יעשו פרי, ויהיה לך בעזרת השם זרע של קיימא", ואמנם באותה שנה נפקדתי בבן זכר. בעל האכסניה הצביע על בנו, שעמד על ידו ואמר: "זהו בני, שנולד לי ע"י תפילת המגיד וברכתו, בטוח אני, שגם אתה תיושע על ידו", וכך הוזה שתפילת רבינו הק' עבור האיש הזה עשתה פרי ונפקד אף הוא בזרע של קיימא.

האדמו"ר הרב מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל הידוע כהרבי מליובאוויטש: נולד ב-י"א ניסן ה'תרס"ב (1902) כבן בכור בעיר מיקולאייב, אוקראינה. בגיל שבע עבר עם משפחתו ליקטניוסלב בה שימש אביו כרב. את רוב זמנו העביר בלימוד תורה, קבלה וחסידות. בשנת ה'תשי"א (1951) נפטר חמיו ורבינו החל לשמש כאדמו"ר השביעי בשושלת אדמו"רי חב"ד, עמד בראש חסידות חב"ד משנת תש"א (1951) ועד לפטירתו בשנת תשנ"ד (1994). הוכתר רק לאחר שנה מפטירת חמיו שעמד בראש חסידות חב"ד. עסק גם בקבלה מנקודת המבט החסידית. בנוסף לעובדת היותו חתנו של האדמו"ר השישי של חב"ד, הוא גם דור חמישי, בן אחרי בן, לרבי מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק), שהוא השלישי בשושלת רבני חב"ד, והוא הרבי השביעי בשושלת הרבנים שבראש חסידות חב"ד. השאיר אחריו מורשת של אהבת ישראל והפצת יהדות מתוך מסירות נפש, שממשיכה לתת פירות גם היום. אחת מגולות הכותרת הוא **מפעל השליחות של תנועת חב"ד**, שמונה למעלה מ-3,000 שליחים בכל רחבי העולם. רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. מלומד בניסים. נפטר ב-ג' בתמוז תשנ"ד (1994). חי כ-92 שנים. נטמן ליד חמיו בניו יורק, בבית הקברות היהודי 'מונטיפיורי' בקווינס.



**אביו:** הגאון ר' לוי יצחק (הרב הראשי של העיר יקטניוסלב בשנים תרס"ז-תרצ"ט [1907-1939])  
**אמו:** מרת חנה (בתו של רבה של מיקולאייב, ר' מאיר שלמה יונבסקי). **אשתו:** מרת חיה מושקא (בת האדמו"ר ר' יוסף יצחק שניאורסון). **מרבתינו:** הגאונים אביו, ר' לוי יצחק, ר' שניאור זלמן וילנקין.  
**מספריו:** יאוצר הרבי יועד הנחות בלשון הקודש • שיחות קודש • אגרות קודש • תשובות וביאורים • רשימת המנורה • "שניים אוחזים בטלית" • הגדה של פסח עם לקוטי טעמים ומנהגים • ליקוטי שיחות • עניינה של תורת החסידות • תורת מנחם- התוועדויות.



**בימי ראשון** הרב נהג לקבל אליו המוני מאמינים ושאינם מאמינים מכל קצוות העולם. הרב עמד על רגליו כל היום. לכולם הקשיב בסבלנות וקיבל את בקשותיהם ולסיום אף העניק שטר אחד או יותר של דולר הצדקה המפורסם שלו. הוא כאילו הרגיש את האנשים, ידע בדיוק. לפעמים, כשעמדו מולו נרגשים בלי יכולת לדבר, קיבלו ממנו תשובות לפי סדר השאלות שעמדו להציג לו. הוא ידע מה נפשם מבקשת, והכל בענוה, באהבה גדולה לכלל ישראל. ההנחיות שנתן תמיד הסתברו כנכונות, העידוד שנשך היה הבטחה לטוב שקוימה. הוא אהב כל אחד, ופעם, כשנשאל, כיצד הוא לא מתעייף, בגילו המבוגר, לעמוד על הרגליים במשך שעות ולפגוש את כל אלה שעברו לפניו, השיב בפשטות: **"כשסופרים יהלומים לא מתעייפים, וכל יהודי הוא יהלום"**.

**מספרת הגב' ג'ייקובס מברוקלין:** "ב"ה, יש לי בלי עין-הרע משפחה מרובת ילדים. כשנולדה בתי השישית היא התפתחה כמו כל ילד. והייתה לנו ממנה הרבה נחת, אך כשהגיעה לגיל שבעה חודשים הבחנתי, שחדלה להתפתח. הדבר הדאיג מאוד אותי ואת בעלי והתחלנו לפנות למומחים ובעיקר לרופאים נירולוגיים, אך אף אחד מהם לא מצאו בילדה שום דבר מיוחד, שניתן לטפל כדי לחדש את ההתפתחות. נסענו עם הילדה גם לבתי-רפואה מחוץ לעיר בצפייה לקבל ממצאים ברורים, אך גם באלה לא קיבלנו שום אבחנה חד-משמעית באשר למצבה של בתי.

נעשיתי עצבנית ומתוחה. כנראה ראו עליי את המתח, כי באחד מבתי-הרפואה שהגענו אליהם הרופאים אמרו, שחבל להרוס חיי משפחה בגלל ילדה אחת, והציעו לנו להכניס אותה למוסד, ולבוא לבקר אותה אחת לכמה ימים או שבועות, מובן, שדחינו מיד את ההצעה, אך לא התייאשנו. ידידים ובהם גם רופאים אמרו לנו, שבניו-יורק קיימות מרפאות מיוחדות לטיפול בילדים כאלה תוך ניסיון לשקמם, וכיוון שהממשלה עוזרת במימון הטיפולים הללו, כדאי לנסות. פנינו לאחת המרפאות הללו, וכעבור מספר שבועות הסתיימו ההליכים הבירוקרטיים, ונקבע תאריך לקבלת הילדה.



בעלי הוא יהודי חסידי, ובמשך הזמן הלך לבקש את ברכתם של הרבה אדמו"רים וגדולי ישראל. בינתיים החלה בתי לקבל את הטיפול במרפאה בניו-יורק, וראינו אמנם שינוי מסוים בהתנהגותה אבל הבת עדיין הייתה רחוקה מלהיות ילדה רגילה, והרגשנו, שאנחנו מאבדים את הקשר עימה בכל יום שעובר. באחד הביקורים אצל הילדה גיליתי אצלה מיחוש חדש, הקיים רק אצל ילדים אוטיסטיים. הפעם הייתי ממש אובדת עצות.



**הבנתי, שאם הילדה אוטיסטית לא עלינו, אין למחלה תרופה דרך הטבע.** ובכל-זאת, לא קיבלתי את הדין. צעקתי לבעלי, שחייבים להפוך עולמות ולראות מה נשאר עדיין לעשות, ובעלי אמר, שלא נותרה שום ברירה אחרת אלה ללכת לרבי מליובאוויטש ולבקש ממנו ברכה. **דבר שנמנע מלעשותו עד היום, כי היינו משויכים לחסידות אחרת.** התברר שהרב לא מקבל אנשים ליחידות כבר שנים, והדבר היחיד, שניתן לעשות הוא לעמוד בתור לחלוקת הדולרים ולקבל את ברכתו. כבר ביום ראשון הקרוב בעלי הלך ל-770 ונעמד בתור לחלוקת הדולרים. הדבר היה לפני החגים והיו המון אורחים. אח"כ בעלי סיפר שמראה התור הארוך דכךך אותו.

הוא הבחין, שכל אחד שמגיע לרבי נמצא לידו בערך שנייה אחת, מקבל דולר ועוזב. מובן שהדבר לא עודד את רוחו, אך בעלי החליט ששווה לשמוע מהרבי אפילו את הברכה, שהרבי נותן לכל אחד. כעבור שעות של עמידה בתור בעלי מצא את עצמו עומד ליד הרבי, והנה הרבי שואל אותו: **"האם מישהו חולה?"**. בעלי שהשתומם מרוח הקודש וענה: **"ילדה שלי"**. הרבי נתן לבעלי שני דולרים ואמר לו: **"תן לה דולר אחד ביד אחת ודולר ביד השנייה, שתשים בצדקה, ותהיה לה רפואה שלמה"**. בעלי עשה מיד כהוראת הרבי, ולא ייאמן! תוך שבוע הילדה החלימה וחזרה להיות כאחד הילדים. כיום היא לומדת ב'בית-יעקב' וב"ה מדברת ומשתוללת כמו כל ילדה בגילה.

**ב**אחד מרחובותיה האפופים בערפל התמידי של לונדון התגורר יהודי גרמני, 'יעקה', שהציק לכל יהודי באשר הוא. שנאה של ממש ניכרה בהתנהגותו כלפי יהודים. הדבר החריף שבעתיים כאשר היה בא במגע עם יהודי חסידי. כאן הייתה התפרצותו לזעם של ממש. אולם שונה הייתה התנהגותו כשנפגש עם חסיד חב"ד.

כאן היה יוצא מגדרו ומחייך לאותו חסיד ואף דורש בשלום (דבר נדיר לגבי אותו יהודי). שמעו של יהודי משונה זה הגיע לשליחו של הרבי בלונדון - הרב נחמן סודק - והוא החליט לתהות על קנקנו של הנ"ל. כאשר הגיע הרב סודק לביתו של 'יעקה' הייתה זו שעת-התה המסורתית, והשניים התיישבו על מרפסת הבית. והמארח החל לספר:

"אחיני, שאני אוהבו עד למאוד ומקום מגוריו בניו-יורק, נכנס לבית-רפואה לניתוח קל; הניתוח אכן עבר בשלום ובהצלחה. הרופאים קבעו לו מועד לשחרורו מבית הרפואה, ונראה היה כי הניתוח היטיב עימו. לפתע - ללא כל סיבה הניכרת לעין - חלה אחיני ומצבו הידרדר והלך. גופו, שהבריא כמעט מן הניתוח, החל מגלה סימני חולשה רציניים. הרופאים ערכו מיד סדרת בדיקות מקיפה, אך לא העלו מאומה. מסיבות מסתוריות נחלש אחיני מיום ליום. הרופאים עמדו אובדי-עצות ליד מיטתו וניסו לחזקו, אך לשווא.

אחד מקרובי משפחתנו שמע על הרבי מליובאוויטש וגדולתו ועל כך שכל הפונה אליו בבקשה נושע, אם בעניינים רוחניים ואם בבעיות רפואיות. לאחר שהתייעץ עם כמה קרובים, החליט לפנות לרבי ולבקש את ברכתו. כשנכנס ליחידות אצל הרבי סיפר האיש על מצב קרובו: הרגשתו הייתה מצוינת לאחר הניתוח; לפתע חלה ירידה תלולה במצבו, והוא נחלש עד כדי כך שאין בכוחו לעמוד על רגליו. גם הרופאים אינם יודעים מה לעשות ואין בידם אפילו קצה חוט שיובילם לפתרון - סיפר קרובי לרבי בכאב את השתלשלות הדברים, וביקש עצה וברכה.

"הוראתו של הרבי הייתה פשוטה ובלתי-מובנת: **'להחליף את האחות שמטפלת בו, ואי"ה בקרוב יעזוב קרובכם את בית-הרפואה'**. אף שלא הבינו את הסיבה לדברים, צייתו בני המשפחה לדברי הרבי והחליפו את האחות, שטיפלה במסירות יוצאת-דופן וללא ליאות בקרובו. **והנה, כעבור שעות אחדות חזר הצבע ללחייו של החולה ושנתו הייתה טובה ושקטה. כעבור יומיים התהלך על משענתו ולא היה כל צורך להחזיקו בבית-הרפואה.** הרופאים, שנדהמו למראה השיפור הפתאומי, חקרו את האחות, וגילו להפתעתם שהיא זו שגרמה להתדרדרות במצבו.

"אחות 'מסורה' זו הייתה גרמנייה, ששנאה יהודים שנאת-מוות. מאחר שהייתה האחראית הבלעדית לשלומו של קרובי, דאגה להכניס מדי יום ביומו כמות קטנה של רעל לגופו - כמות קטנה שהרופאים לא יכלו לגלותה בבדיקות. כך קיוותה להמשיך, עד שאחיני לא יהיה עוד בין החיים ר"ל".

באנחת רווחה סיים האיש את סיפורו. "בוודאי כבודו מבין עתה, מדוע מיווד הנני עם חסידי חב"ד. אם זהו כוחו של רבם, אני מסיר את כובעי גם לפני חסידיו". ובאומרו כך, הסיר האיש את כובעו לפני הרב סודק, שישב עדיין פעור-פה.

**מ**ר סגל יצא כהרגלו לטייל קצת בשעת בין הערביים. מאז יצא מבית הרפואה, לאחר התקפת הלב שעבר, זוהי כל פעילותו הגופנית במשך היום. בדרכו פגש במכר ותיק, ר' שלמה גרינוולד, מזקני חסידי חב"ד בארץ ישראל. מר סגל היה שרוי בדיכאון ממצב בריאותו, הוא לא האמין שיצליח "לצאת מזה".

למרות דבריו המדובבים של בן שיחו לא השתנה מצב רוחו, גם כאשר פנה אליו החסיד בשאלה: "מכתב לרבי מליובאוויטש כבר כתבת?". מר סגל הוא יהודי שומר תורה ומצוות, מוקיר ומעריך את פעילותו מעשיו וגדלותו של הרבי בכל תחומי היהדות וסודות התורה, אולם מעודו לא האמין שיש קשר בין הרבי לבין רפואתו. **"מה פתאום שאכתוב עכשיו לרבי?"**, שאל בתמיהה, **"כשהיה לי טוב בחיים והייתי בריא לא כתבתי לו, עכשיו, כשנעשה לי רע' אתחיל לכתוב אליו? וחופ' מזה, במה יכול הרבי מניו-יורק לעזור לי?"**.

לשווא ניסה ר' שלמה לשכנעו, תוך שהוא מזכיר ידידים ומכרים שעזרתו של הרבי שינתה את מצבם מקצה לקצה. מר סגל עמד כסלע איתן בסירובו. לבסוף שלף ר' שלמה את "נשקו" האחרון: **"מה דעתך שאני אכתוב לרבי על מצבך ואבקש את ברכתו?"**. לכך כבר לא יכול היה מר סגל לסרב. הוא נענה לתחנוניו של ידידו אך בתנאי שיאפשר לו להוסיף מספר מילים בסוף המכתב. ר' שלמה אכן כתב את המכתב האמור וכשהגישו למר סגל הוסיף הלה בשולי הגיליון: **"רבי! כאבים איומים אני חש בלבי! אינני יכול לסבול עוד! התפלל עלי שאמות במהרה!!!"**.

המכתב נשלח אל מעבר לים וכעבור כשלושה שבועות הגיע התשובה מהרבי, בת שורה אחת: **"נא לבדוק את מזוזות הבית"**. היטיב לתאר את השפעתה המידית של תשובת הרבי בעל המעשה עצמו, מר סגל: **"ניגשתי למזוזה וברגע שהוצאתי את המסמר, שהחזיק את המזוזה, הרגשתי כאילו נעקר מסמר מליבי!"**. את מזוזת הבית נתן לר' אלימלך קפלן ז"ל, רב שיכון חב"ד בלוד לצורך בדיקתן. הרב פתח את המזוזה בחן אותה מכל פינותיה והעביר מבטו אל מר סגל. שוב הסתכל הרב במזוזה שלפניו ושוב העביר מבטו אל העומד מולו. **"ידידי היקר", אמר, "אתה והמזוזה שלך מתאימים זה לזה להפליא. לשניכם אותה מחלה, שניכם חולי לב"**.

מר סגל היה קצת נבוך. נראה לו שהרב מהתל בו. מילא הוא, חולה לב, אך במה "חולה" המזוזה? הרב מיהר להסביר את דבריו תוך שהוא מציג לפניו את המזוזה: **"ראה, בפסוק: 'ואהבת את ה' אלוהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך' המילה לבבך מחוקה לגמרי"**. מיד נתן לו הרב מזוזות חדשות כשרות למהדרין, במקום המזוזות שנמצאו פסולות, ומר סגל הלך בשמחה לביתו לקבוע את המזוזות החדשות.

למחרת בבוקר התעורר משנתו, התלבש והודיע לאשתו כי הוא מרגיש בטוב והוא הולך לבית-כנסת ומשם לעבודתו, **"השתגעתי?!"**, הזדעקה זו, **"הרי אתה חולה לב מסוכן! במקרה הטוב ביותר תחזור לבית-הרפואה ומי יודע מה יהיה אז?"**. הסיפור אודות המזוזה הפסולה לא שכנע את הרעיה הדואגת, שהחליטה כי בעלה חייב לגשת לבדיקה אצל הרופא, שתאשר או תכחיש את טענותיו.

משרק ראה את מר סגל בפתח המרפאה נתכרכמו פניו של הדוקטור. בדרך כלל הייתה נוכחותו של פציינט זה במרפאתו מעידה שהמצב גרוע ביותר! בתמיהה מהולה בלא מעט ספקנות שמע את ה"בשורות" מפיו של מר סגל. תחילה ניסה להתחמק מבדיקה ללא צורך, אך הזוג שרצה להעמיד את הדברים על מקומם, הפציר ברופא לבצע את הבדיקה בכל אופניה האפשריים.

כעבור שעה קלה היו התוצאות בידיו של הרופא. הוא עלעל בדפים שלפניו והסתכל חליפות במר סגל, דבר שהזכיר למר סגל את התנהגותו של הרב קפלן. הפעם היה ההסבר מעל דפי תוצאות הבדיקה הרפואית: **"בבדיקה הראשונה, לפני כשלושה חודשים נראה המצב עגום. ליבו של החולה נמצא במצב מאוד מסוכן. בבדיקה שערכתי היום- הרי שמצבו של הלב בריא לחלוטין. כאילו נולד מחדש!"**.

**הסיפורים המופלאים הבאים מובאים מפיו של ר' יוסף יצחק לוין, שליח הרבי בפאלא אלטו שבצפון קליפורניה: "בשלהי עונת החורף עדיין סבלנו מבצורת קשה, שנמשכה חמש שנים! בכל האזור הוכרז על קיצוץ של 25 אחוזים בצריכת המים, וכבר התכוננו לצמצם בעוד 25 אחוזים נוספים.**

**בחודש אדר התאספו כל שלוחי הרבי והחליטו לכתוב לרבי על הבצורת הקשה ולבקש את ברכתו. שלחתי בשושן פורים את המכתב בפקס לרבי. והנה כעבור כמה ימים הזכיר הרבי בשיחתו, כי שבע פעמים שבע כפול שבע (7 כפול 49) הם בגימטריה גשם (343). באותו יום נפתחו ארובות השמים בקליפורניה, וגשם חזק מאוד ירד במשך שלושה וחצי שבועות רצופים!**

**"יפורי הניסים והמופתים הם עניין של יום-יום אצל כל שליח. אולם נחקק בזכרוני אחד מהסיפורים המופלאים, שהתרחשו עימי בפעם הראשונה: יום אחד מצלצל בביתי אחד מנכבדי העיר, שהתקשרתי אליו זמן קצר קודם לכן. קולו נשמע נרגש ובפיו בקשה מוזרה: 'בוא מהר לבית הרפואה! דחוף!'**

**הבקשה קצת הדאיגה אותי, כשנזכרתי ששבוע קודם לכן ביקש, שאבקש את ברכתו של הרבי לבריאות אימו הזקנה, שהייתה צריכה לעבור ניתוח לב מסובך". "לא היה לי פנאי למחשבות, ותוך דקות מעטות כבר עמדתי בפתח חדרה של האם הזקנה. המחזה שנגלה לעיני היה מעורר סקרנות: כולם עמדו סביב מיטתה בהתרגשות, והיא עצמה החזיקה פיסת עיתון ונישקה אותה ללא הרף. לא הייתי צריך להפציר בנוכחים כדי לדעת, מה אירע.**

**ראשון הדוברים היה הרופא הבכיר, שטיפל באשה וסיפר על אשר ראה: 'לאחר שהאשה התעוררה בחדר ההתאוששות מתרדמת הניתוח, הורדנו ממנה את החמצן. זהו רגע קריטי מאוד, שהחולה צריך להתחיל לנשום לבד בכוחות עצמו לאחר הניתוח, שאותו היא עברה.**

**פתאום ראיתי, שהיא אינה מסוגלת לנשום... פירוש הדבר ש... אלא שלפתע השתנה המצב, והיא התחילה לצחוק ולבכות ודיברה על איש עם זקן". "באמצע דברי הרופא התערבה הזקנה ואמרה בהתרגשות: 'ידעתי שיהיה עליי לנשום לבד, אך הרגשתי, שאני נחנקת וידעתי- זה הסוף. לפתע אני רואה מולי יהודי עם זקן לבן, מעולם לא ראיתי אותו לפני כן, והוא אומר לי בחיוך אבהי: 'תנשמי, הכל יהיה בסדר. תהיה לך אריכות ימים'. פתאום נהיה לי טוב, וראיתי את הרופא לידי."**

**להשלמת הסיפור הוסיף ידידי הבן את חלקו: "כשנכנסתי לחדר ושמעתי את הסיפור מהרופא, מיד עלה בדעתי כי אולי זה הרבי מליובאוויטש שביקשתי ממך, שיתפלל לרפואת אימי. רצתי הביתה וחיפשתי את העיתון עם המודעה של בית חב"ד ובה תמונתו של הרבי.**

**כשהגעתי בחזרה לבית הרפואה והראיתי לאימי את התמונה, חטפה אותה ממני והחלה לנשק את התמונה ולצעוק: "זה האיש!!! זה האיש שהופיע ואמר לי לנשום!". הזקנה לא הרפתה ממני כל העת וחזרה ואמרה: 'אין לי ספק: הרבי הוא שהציל את חייל!'**





**הגאון הרב יוסף חיים שניאור קוטלר זצ"ל** - נולד בשנת ה'תרע"ח (1918) בסלוצק בעיר בלארוס. כשהיה בן שנתיים וחצי בלבד, אביו שלח אותו אל מעבר לגבול רוסיה-פולין, מכיוון שהיה משוכנע כי הבולשביקים יסגרו בימים הקרובים את ה'חדרים' ויאסרו את קיומם. עוד בילדותו ניכרו בו כישרונות עליונים ונדירים. הבנתו היתה מופלאה ביותר. הבין כל מה שקרא בפרק זמן קצר ביותר. בתקופת בחרותו התחנך בישיבת קלוצק. בשנת ה'תש"א (1940) כשהיה כבן 22 פרצה המלחמה והשוואה האיומה. הוא נמלט מליטא לארץ כדי ללמוד בישיבת חברון ונשאר שם שבע שנים.

לאחר נשואיו ירד לארה"ב. שם הוסיף לעלות במעלות התורה ביתר שאת. עמל בתורה ביגיעה מפרכת לילות כימים. לאחר פטירת אביו בחודש כסליו ה'תשכ"ג (1962) כיהן במקומו כראש ישיבת לייקווד בניו ג'רזי והתחיל להרביץ תורה. בתקופתו, מספר התלמידים בישיבה גדל ממאה ועשרים לאלף! בשנות כהונתו ישיבת לייקווד זכתה להוציא מבין כותליה תלמידים בני תורה ות"ח מובהקים. מתוכם מכהנים פאר מאות רבנים, ראשי ישיבות, רמ"ם, ויושבי על מדין בכל רחבי ארצות הברית: ניו-יורק, שיקגו, מיאמי, בוסטון, לוס אנג'לס פילדלפיה ועוד וכן בקנדה ובאוסטרליה. נוסדו ביוזמתו כוללי אברכים בטורונטו, דטרויט, לוס אנג'לס ועוד.

אהבת התורה שלו היתה מופלאה. גאון. אירגן הדפסת ביטאון בשם 'נהוראי' לפרסום הגיגים ומאמרים תורניים. שימש כחבר במועצת גדולי התורה בארצות הברית. היה פעיל בהגירת יהודי איראן לארצות הברית. **הפלא הגדול היה כי רבינו עמד על משמרתו בדיוק כמספר הימים שאביו עמד לפניו - י"ט שנה ז' חודשים ויום אחד.** נפטר בג' תמוז ה'תשמ"ב (1982). חי כ-64 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים. בנו, הגאון ר' אריה מלכיאל יחד עם חתנו, הגאון ר' דוד שוסטאל, ואחייניו, הגאון ר' ירוחם אולשין והגאון ר' ישראל ניומאן, כיהנו אחריו כראשי הישיבה.

**אביו:** מרן הגאון ר' אהרון (ראש ישיבת קלצק בפולין. לאחר מכן מייסד וראש ישיבת לייקווד בארצות הברית. היה נשיא מועצת גדולי התורה בארצות הברית וממנהיגי הציבור החרדי).

**אימו:** מרת חנה פרל (בתו של מרן הרב איסר זלמן מלצר, רב העיר סלוצק ומח"ס 'אבן האזל').

**אשתו:** מרת רישל (בת ר' אריה מלכיאל פרידמן הי"ד מסלבודקא). **ילדיו:** תשעה ילדים,

ביניהם ר' אריה מלכיאל, ר' מאיר, מרת שרה יהודית (נישאה לר' דוד שוסטאל). **מרבתי:** הגאונים העצומים אביו, ר' אהרון סבו, ר' איסר זלמן מלצר, ר' יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק מבריסק, ר' ברוך בער ליבוביץ ור' יחזקאל סרנא.

**מתלמידיו:** הגר"ח גינזבורג, הגר"צ רוטברג. **מספריו:** ינועם שי"ח - מאמרים ושיחות מוסר **שי"ח ערב** - חידושים על מסכתות הש"ס: פסחים, סנהדרין, סדר קדשים, שבת, עירובין, סוכה, מגילה, חגיגה וקידושין.

**כבר בילדותו ניכרו ברבינו כישרונות עליונים ונדירים.** הגאון הרב שלמה לורנץ זצ"ל נפגש עם ידידו של רבינו. הוא שוחח עימו אודות גדלות תורתו של רבינו. הידיד סיפר כי רבינו כבר בלט מנעוריו כילד גאוני. לפני שנים רבות למד עימו בחברותא וראה כי הוא 'מדפדף' בגמ' דף אחרי דף. כשהביע בפניו את פליאתו, רבינו הציע לו לבחון אותו.

אותו ידיד סיפר כי הוא נדהם לראות שרבינו מבין במהירות הבזק את כל דברי הגמרא על בוריים. אותו ת"ח, שהשתומם מהעובדה הזו, הלך לספר זאת לזקנו של רבינו, מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר. הגאון אמר לו בפשטות: "אינך מחדש לי מאומה. כבר כשהיה שניאור שלנו ילד כבן שבע ראיתי אותו 'מדפדף' בספר 'חיי אדם'. אמרתי לו: 'בספר 'חיי אדם' צריך ללמוד ולא לדפדף. כששמע דברים אלו ביקש ממני, שאבחן אותו. משמילאתי את בקשתו ובחנתי אותו, ראיתי כי הוא בקי היטב בכל הדפים שדפדף בהם".

**בן יקיר היה לגאון רבי שניאור קוטלר ושמו רבי מאיר.** כאשר הגיע לפרקו בא בקשרי שידוכין עם בת הגאון רבי לייבל באקסט (ראש ישיבת 'עטרת מרדכי' בדטרויט שבארה"ב). כשבוע לפני מועד הנישואין, התברר שהחתן חולה במחלה הנוראה רח"ל. רבי שניאור אמר למחותנו: "דבר לי אלך. הבה נפגש באמצע הדרך שבין דטרויט ללייקווד" (בגלל המרחק בין שני המקומות). כשנפגשו, רבי שניאור סיפר את הבשורה המרה, כשאנו מסתיר את המצב הרפואי, ואמר לר' לייבל: "הרשות בידכם לנתק את קשר השידוכין ללא כל קפידה מצידנו".

רבי לייבל השיב: "אחר שלקחתי אותו לחתן, הרי הוא כאחד מבני. לא אשלחנו מבית". ענה רבי שניאור: "נקרא לנערה ונשאל את פיה. בתך היא העומדת להינשא ואינך יכול להסכים על חשבונה". רבי לייבל חזר לביתו. הוא סיפר לבתו ושאל אותה אם היא מוכנה להינשא לו בידיעה שיחיה רק לתקופה קצרה. הבת השיבה כי היא מוכנה להתחתן איתו, "אבל בתנאי שהגאון הגדול רבי משה פיינשטיין יעניק את ברכתו, שאזכה להקים ממנו דורות". הגאון רבי משה פיינשטיין בירך והם נישאו במזל טוב. כעבור זמן נולדה להם בת, עד שלדאבון לב רבי מאיר השיב את נשמתו ליוצרה בשביעי של פסח בשנת ה'תשל"ט.

באותו זמן נפטרה לרבי לייבל בת צעירה בימים, כשהיא מותירה אחריה שלושה יתומים. האלמן, שהיה חתנו של רבי לייבל, התחתן בסופו של דבר עם אחות אשתו (אשת ר' מאיר). הם הקימו בית בישראל, כשהם מגדלים ביחד את ארבעת הילדים. לאחר כארבע שנים מנישואיהם עדיין לא נולדו להם ילדים משותפים. התברר שאישה זו היא עקרה, ולעולם לא תלד ילדים. **התברר למפרע, כי אותה בת שנולדה לה בזיווג הראשון היה למעלה מדרך הטבע. זה היה מכוח ברכתו של מרן הגאון רבי משה פיינשטיין. כמוכן, עמדה לה גם הזכות הגדולה שהסכימה להינשא לרבי מאיר, למרות שידעה על מחלתו הקשה.**



**הגאון הרב יהושע ישעיה נויבירט זצ"ל**- נולד ב-י"ד אדר א' ה'תרפ"ז (1927) בהלברשטאדט שבגרמניה. בהתחלת מלחמת העולם השנייה המשפחה חשבה כי מדינת הולנד הוא מקום מוגן שכן שבהתחלה מדינת הולנד לא היתה שותפה במלחמה. לכן הוריו, שני אחיו ואחותו ברחו לשם. בשנת ה'ת"ש (1940) הנאצים ימ"ש כבשו את הולנד. משפחתו של רבינו הסתתרה בחדר אחד במשך כשלוש שנים, כאשר השכנים הגויים סיפקו להם לחם ומים. היה זה נס גלוי, שכן הנאצים עברו מבית לבית וחיפשו יהודים. בשנת ה'תש"ו (1946) שוחררו. רבינו הגיע לנמל ליד מרסיי שבצרפת. בשבת הודיעו לפליטים שיש אוניה שמפליגה לארץ-ישראל. הם אמרו שזאת ההזדמנות היחידה שלהם להגיע לארץ. מכיוון שאף אחד לא ידע מה שמתרחש בעולם, היה חשש ניכר כי מדובר בפיקוח נפש, לכן רבינו התיר לעצמו להפליג.

בדרכו לארץ נדר שאם יזכה להגיע לארץ-הקודש יחבר ספר שיאדיר את כבוד השבת. מיד כשהגיע לארץ התחיל ללמוד בישיבת 'קול תורה'. לאחר שהתחתן והיה לאב צעיר, נחשף לשאלות רבות על הטיפול בתינוק בשבת. כשראה עד כמה הציבור לא מודע למה שאסור לעשות, התחיל בכתובת ספרו 'שמירת שבת כהלכתה'. הספר התמקד בהתחלה בענייני טיפול בתינוק ושאלות רפואה בשבת. בהמשך התווספו הלכות רבות. רבינו יסד בבית וגן את הישיבה לצעירים 'פני שמואל' ואת הישיבות הגבוהות 'חכמת שלמה' ו'נתיבות חכמה'. העביר שיעורים בקביעות בעיקר בהלכה גם בישיבת 'קול תורה'. במשך עשרות שנים מסר שיעורי דינים בסמינר הישן. שימש כפוסק ההלכה של המרכז הרפואי 'שערי צדק' (יחד עם ר' אשר וייס). שימש כרב ארגון 'החובש הר נוף' למעלה מ-15 שנים. מספר פעמים במשך השנה הגיע לתת שיעורים בהלכות שבת והנהיג את נושא גוי של שבת. הפעיל גמ"ח גדול של הלוואות, וסייע ליהודים רבים בכל התחומים. נפטר ב-ג' תמוז ה'תשע"ג (2013). חי כ-86 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

**אביו:** ר' אהרון (כיהן כרב ומו"צ במגנצא, הלברשטאט וברלין). **אימו:** מרת שרה חיה לבית במברגר (נינה של ר' יצחק דב במברגר ושל ה'ערון לנר'). **מרבותיו:** הגאון הרב שלמה זלמן אוירבך (רבינו היה תלמידו המובהק). **ילדיו:** ר' שמחה (משמש במקום אביו בישיבת 'חכמת שלמה'), ר' ברוך (משמש במקום אביו בישיבת 'נתיבות חכמה'), יוסף (נפטר מיטת עריסה כשהיה תינוק). **מספריו:** **שמירת שבת כהלכתה**- הלכות שבת ויום טוב **•קיצור דיני שמיטת קרקעות** **•אהל שרה**- דיני טהרת המשפחה. **•חינוך הבנים למצוות ודיני קטן •מדריך הלכתי לאחיות בבתי חולים לשבתות וחגים.**

**א**חד הספרים המפורסמים ביותר בדורינו על הלכות שבת הוא ספרו של רבינו 'שמירת שבת כהלכתה'. רבינו סיפר פעם על הסיבה להוצאת ספרו. לאחר שעבר את השואה הנוראה ועלה לארץ ישראל באוניית מעפילים, נאלץ לעלות עליה בשבת קודש מחמת חשש לפיקוח נפש. הדבר ציער אותו במיוחד, מכיוון שבמשך כל שנות המלחמה הקשה הצליח לשמור מצוות עד כמה שאפשר, ובמיוחד שמר על שבת קודש. איך יתכן שדווקא עכשיו לאחר המלחמה, כשיצא לחופשי, יחלל את השבת? רבינו קיבל על עצמו, שה' יזכה אותו ויעשה משהו עבור השבת. כך עלה הרעיון לכתוב ספר על שמירת שבת.

הקפדתו של רבינו על שמירת שבת גם הצילה אותו מסכנת מוות. רבינו לא חש בטוב והרופא נתן לו מרשם לתרופה. באותה תקופה המשפחה סבלה ממכת עכברים בבית והרופא נתן גם מרשם לרעל עכברים. בליל שבת רבינו רצה לקחת מהתרופה שנתן לו הרופא ומצא שטעמה מר. רבינו החליט שאין ליטול דבר מר בשבת משום עונג שבת ויתחיל לקחת את התרופה רק לאחר השבת. למחרת, כאשר הרופא ערך אצלו ביקור נוסף, התברר שהרוקח טעה והחליף בין התרופות - את רעל העכברים רשם כתרופה למיחושים ואת התרופה רשם כרעל עכברים. בזכות הקפדתו על שמירת שבת בדקדוק, השבת שמרה עליו והצילה את חייו.

**ר**בינו הקים גמ"ח בשם 'זכרון יוסף' ע"ש בנו, שנפטר מיטת עריסה כשהיה תינוק. בתקופת החגים הבית היה הומה אדם. אנשים באו לקבל צדקה והרב חילק. הרב היה מקבל בממוצע ביום מאה מכתבי צדקה! רבינו פיתח שיטה מסודרת ומדוקדקת לחלוקת הצדקה- מי שמגיע עם המלצות מסודרות מעשרה רבנים שהרב הכיר אותם וסמך עליהם - מקבל את הסכום ע"פ דירוג מיוחד. עוזריו שביקשו לעשות 'שימוש' חכמים אצל רבינו היו בודקים ומעבירים לרב בצד פתק - למשל דרגה 3. הרב היה מכניס את היד לכיס מסוים, מוציא סכום כסף ונותן לעני. דרגה אחרת - כיס אחר. הכול מאורגן.

יום אחד אישה קשת יום ועניה הגיעה לחלוקת הצדקה. היא הושיטה מכתב המלצה, שנראה קרוע ומטושטש, מהשנה שעברה, עם כתב לא ברור ומרבנים לא מוכרים. העוזר לא ידע מה לעשות ופנה לרב שיחליט. הרב בדק את המכתב ואמר לאישה: "מצטער, אני לא יכול לתת לך כסף". האישה התחננה: "באתי לעזרה, והרב דוחה אותי?" הרב ענה: "אני נאמן ע"י האנשים שנותנים לי כסף - שיש לי תנאים מיוחדים וקריטריונים, שעליהם אני מקפיד. אני פשוט לא יכול, מאוד מצטער". האישה כעסה, והתחילה לדבר דברים קשים.

הרב נכנס לחדרו, יצא עם שטר של 100 ש"ח, נתן לאישה ואמר: "זה מהכסף שלי, זה מה שאני יכול לתת". האישה ענתה: "אני רוצה שטרות ירוקים כמו כולם ובסכום של כולם!". ענה הרב: "אני מאוד מצטער, אני לא יכול. נותני הכסף סומכים עלי. הם נתנו לי כדי שאקפיד על הכללים". האישה התחילה לצעוק ולקלל את הרב. עוזריו רצו להוציא אותה מביתו. אבל הצדיק אמר להם: "לא! אל תעשו דבר". הרב נעמד ליד החלון, הסתכל לרצפה, שמע ושתק. האישה המשיכה לקלל ולא התקררה דעתה עד שאמרה: **"הלואי שימותו כל בניך בחייל!"**

אשת הרב שמעה את הצעקות, נכנסה לחדר ואמרה לאישה: "בואי בבקשה, יש לי משהו לומר לך". כך היא הצליחה להוציא אותה מהחדר. הרב אמר לעוזריו: "עד היום לא ידעתם מה זה 'שימוש'! רק היום למדתם. אתם חושבים, שכשתהיו רבנים תיהנו מהכבוד שיחלקו לכם? לא ולא. להיות רב או איש ציבור זה אומר לסבול ביזיונות, חשדות ולספוג הכל. רק עכשיו אתם יודעים, לקראת מה אתם הולכים. רק אם אתם אומרים - אעפ"כ ולמרות הכל אנחנו רוצים להיות רבנים ואנשי ציבור - רק אז זה נקרא קבלת עול הציבור באמת".



**הגאון המקובל הרב אליהו לופס זצ"ל** נולד בחאלב שבסוריה ב-י' טבת בשנת ה'תר"ן (1889). מקטנותו קיבל חינוך תורני בין ברכי תלמידי חכמים. כבר כשהיה בן חמש-עשרה שנים בלבד התחיל ללמד תורה לבני המקום. ניחן בכישרונות מיוחדים בחינוך והדרכה ובלימוד הש"ס. נודע כדרשן בחד בעל כושר מנהיגות וקנאי לכל דבר שבקדושה.

בשנת ה'תרע"א (1911) כאשר פרצה המלחמה בין איטליה לטורקיה, נסע עם הוריו למצרים. בשנת ה'תרע"ג (1913) עלה יחד עם הוריו ואחיו לחונן את עפרה של ארץ ישראל, וכשהגיעו לארץ התיישבו בירושלים עיר הקודש. בשנת ה'תרע"ו (1916) טורקיה הגלתה את כל הנתינים הזרים שנמצאו בארץ, ורבינו ומשפחתו הוגלו לאנטוליה, משם נדדו לאנקרה. בדרכם חזרה לארץ חנו בעיר קושטא. בשנת ה'תרע"ט (1919) הגיע שנית לארץ ישראל.

אחר חתונתו המשיך לשקוד על לימודו בישיבת 'אוהל מועד' מייסודו של הגאון הרב עזרא הררי זצ"ל. פתח קרן 'טוב חסד' שעסקה במתן הלוואות לת"ח וכן הקרן איפשרה בדיקה של מזוזות ותפילין בחינם לאנשים מעוטי יכולת. נמנה עם חכמי ישיבת המקובלים 'רחובות הנהר' יחד עם הגאון המקובל רבי שאול דוויק הכהן זצ"ל. בחודש אייר ה'תרפ"ג (1923) עם פתיחתה של ישיבת 'פורת יוסף' התמנה לכהן כר"מ במשך חמש עשרה שנים.

בסוף ימיו התמנה לחבר בד"צ לעדה הספרדית בירושלים. הרבה בתעניות וסיגופים. בלילות היה מנדד שינה מעיניו ועוסק בתורה. **בשנות חייו האחרונות, היה מונע את עצמו מלישון במיטה, אלא היה יושב ומתנמנם על כיסא סמוך לשולחן, וחוזר ומתעורר לעסק התורה. גאון בנגלה ובנסתר.** עסק בהשכנת שלום בין אדם לחברו. חיו היו מלאי צער ויסורים, בעודו בשיא פריחתו, נפל למשכב עד אשר השיב את נשמתו לבוראה. נפטר ב-ד' תמוז ה'תרצ"ח (1938). חי כ-48 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

**אביו:** ר' יעקב. **אשתו:** מרת דבורה (בת ר' משה סיתהון שומר). **מרביתו הגאונים:** ר' עזרא שעיו, ר' שלמה לניאדו, המקובל ר' שאול דוויק הכהן. **מתלמידיו:** מרן הגאון הראשל"צ ר' עובדיה יוסף. **מספריו:** **בן אביחיל- דרושים והספדים יאמרי פי- חידושי תורתו.**

לאחר מלחמת העולם ביקש רבינו לחזור לארץ. כשהיה באוניה גילה כי במרתף האוניה ישנם חיילים יהודים שגויסו בכוח הזרוע לצבא הטורקי, והיו חולים במחלות מסוכנות ומדבקות ר"ל. **מטבע הדברים, חששו כולם לטפל בחולים, שמא ידבקו. אולם רבינו לא מנע את עצמו ולא חשש על בריאותו, אלא ירד אליהם בעצמו כמה פעמים ביום! וטיפל בהם האכיל והשקה אותם,**

**ובזה הציל בוודאות כמה נפשות לחיים,** וזו הייתה דרכו בקודש של רבינו וכל ימיו השתדל לגמול חסד בגופו ובאוונו עם חולים זקנים וגלמודים. במקרים אחרים לקח רבינו איתו מתלמידיו אצל חולה זקן, וטיפל לפניהם בחולה. כדי לחנכם במידה זו של גמילות חסדים, ומכאן אפשר ללמוד מעט עד כמה היה רבינו מסור להצלת כל נפש מישראל.

**בשנת ה'תרע"ו הוציאה ממשלת טורקיה גזירת גלות על כל הנתינים הזרים שנמצאו בארץ.** יחד איתם הוגלו רבינו, הוריו ובני המשפחה לאנטוליה. כשהגיעו הגולים לעיר אנקרה חרדו תושביה היהודים לקראתם, וקיימו בהם מצוות הכנסת אורחים, וביחוד הראו חיבה לרבינו ואביו בתור תלמידי חכמים, שהגיעו מירושלים עיר הקודש.

בימים ההם הציעו לרבינו לקנות בגד יקר של משי (מדובר בלבוש מיוחד המיועד לתלמידי חכמים), שהיה בידי אלמנה אחת שאותו לבש בעלה ז"ל, ודרשה בעד הבגד מחיר יקר. היכולת הכלכלית של רבינו לא איפשרה בידו לקנות אותו. **בערב נראה לה בעלה בחלום, וציווה עליה לתת את הבגד לרב הירושלמי.**

אולם, האלמנה לא הטתה אוזן ולא השגיחה לדבריו באומרה: "דברי חלומות- לא מעלים ולא מורידים". למחרת נראה לה בעלה בשנית בחלום, ואיים עליה **במפורש, כי אם לא תמחר ותיתן את הבגד לרבינו- תיענש!** היא כמובן התעוררה בבעתה והשכם בבוקר רצה ונתנה את הבגד לרבינו במתנה, וביקשה ממנו מחילה סליחה וכפרה. **מעשה זה התפרסם בכל העיר, וכולם הכירו בגדולת רבינו ומעלתו.**

**עסק התורה ברבים,** היה אצל רבינו גולת הכותרת של מפעליו הרבים. מעולם לא מנע את עצמו, ולא החמיץ אפשרות של לימוד תורה, בין עם חברים או תלמידים ובין עם בעלי בתים. וזאת בנוסף ללימוד 'חוק לישראל' שהיה מלמד בכל יום אחר תפילת שחרית במשך יותר משעתיים והיה מבאר ומסביר להם את המשנה, הגמרא וכו'.

**כחודשיים לפני שהתבקש לבית עולמו נפל למשכב וסבל חיי צער ויסורים.** כשנשאל ברגעיו האחרונים, מה רצונו ויעש, אמר: "בקשו רחמים!". לעומד לידו אמר: "הוצא את המקל מידך... בשעה זו אסור להחזיק מקל". לאחר מכן אמר לו: "רואה אתה אותם? אתה מכיר אותם?" והצביע לצד ימינו, לקראת הצדיקים שיצאו לקראתו.

הביוגרפיה והסיפורים מעובדים מתוך 'מיקרי ירושלים'

קובץ רשימות תולדות וזיכרונות על הרה"ג אליהו לופס זצ"ל שיצא למלאת השנה הראשונה לפטירתו.



**הרב המקובל הנסתר מכלוף כלפה זצ"ל**- נולד בשנת ה'תרע"ו (1916) בעיר לואד הסוף שבאג'יר. משחר ילדותו דבקה נפשו בתורה הקדושה ומאוחר יותר בזוהר הקדוש. התרחק מהרבנות ואהב את המלאכה ביחידות ובצנעה רבה. עלה ארצה בשנת ה'תש"י (1950) והתיישב במושב תלמים, הרחק מכל קרוביו. מאחר ולא הכירוהו התייחסו אליו כאל אדם פשוט. בשנותיו הראשונות היה רועה צאן. כששקע בלימודו, רעו הצאן בשדות זרים. מיד עמד ומכרן והתמסר כולו ללימוד תורה.

בשנת ה'תש"מ (1980) התאלמן ובשנותיו האחרונות התגורר עם בנו. מצבו הכלכלי מאז ומתמיד היה דחוק והתפרנס מקצבת זקנה. השכים קום בכל לילה בשעה 01:00 לסדר לימודו. סגפן עצום. קבלת תעניות היו אצלו תדיר, שנים רבות צם 40 יום רצופים בתקופת הימים הנוראים, מלבד ימי שובבי"ם וערב ר"ח ועוד עבור תיקונים נוספים. כל הנהגותיו היו לפי דעת רבינו האריז"ל. מאחר וסיגף עצמו סבל קשות במעיו.

**כפי שמשתמע מכתביו הצנועים אליהו הנביא היה רגיל אצלו. מקובל. גאון בנסתר. בעל רוח-הקודש.** כשנה לפני פטירתו בעקבות נס מבורא עולם שנעשה על ידו התפרסם הצדיק ואנשים ממקומות שונים, החלו להתדפק על דלתו לבקש מרפא, עצה ותפילה. רבינו עזר וסירב בכל תוקף לכל תמורה שהיא, אף כי מצבו הכלכלי היה דחוק מאוד. אנשים סיפרו שנושעו בזכות תפילותיו ועצותיו וכי הצדיק לא מחשיב עצמו ומתרעם שפונים אליו, אך אינו יכול להשיב פני השרויים בצרות ריקם. מעשים רבים נודעו רק לאחר פטירתו, כי אסר את הפרסום בחייו. נפטר בתאונת דרכים בד' בתמוז ה'תשמ"ח (1988). חי כ-72 שנים. ציונו בנתיבות.

**אביו:** ר' מבורך. **אמו:** מרת ורדה. **מרבותיו:** ר' שלמה נחמיאס ור' שלום כלפה (דודו). **ילדיו:** ר' יואל, ר' אבנר, מרת יהודית אסנת, מרת דינה צביה. **מספריו:** **יפרד"ס להרמ"ך.**

**א**ישה שחלתה במחלה סופנית ל"ע הייתה בקשר טלפוני עם רבינו, ממנו קיבלה הרבה עידוד וסיוע נפשי עד יום פטירתה. באחד מן הימים כשהתקשרה שאל אותה הצדיק: "מה שלום בעלך שיחיה?". היא הרגישה שמשהו קרה לבעלה ושאלה בבהלה: "מדוע הרב שואל וכי קרה משהו לבעלי?". השיב לה הרב כשהוא מרגיע אותה: **"אין מקום לבהלה. בעלך קיבל מכה קטנה בראשו, הוא יעבור טיפול קצר וישוחרר מיד."**

האישה התקשרה מיד לביה"ס, מקום עבודתו של בעלה ושאלה היכן הוא ואם אפשר לקרא לו לטלפון הם שלחו מישהו לקרא לו... ומהמסדרון נשמעו צעקות: "פלוני נפצע! פלוני נפצע! הזעיקו אמבולנס!". האישה מביתה הרגיעה את מזכירות ביה"ס (במקום עבודתו של בעלה), שלא ידעו איך לספר לה ולא הבינו את "צירוף המקרים", ואמרה להם: **"אני יודעת... אני יודעת... זוהי רק מכה קטנה בראש. הוא יטופל וישוחרר מיד."**

**ז**וג הורים שבאו להתארח אצל קרוביהם במושב, הגיעו לרבינו בערב שבת עם בנם התינוק, כשהוא בוכה וצווח ואינם מצליחים להרגיעו. הזוג אמר לצדיק שהם חוששים שהילד נפגע מעין הרע וביקשוהו שיעשה לילד פדיון נפש. צחק רבינו ואמר: **"הילד לא צריך שום פדיון אלא צריך שיטפלו לו בפצע שתחת בית שחיו"**. אמו שהייתה נתונה בלחץ נפשי רב אמרה, שזה לא יתכן, שהרי קילחה אותו בבוקר ולא הבחינה בדבר. אך כשהפשיט אבי התינוק את בנו גילה להפתעתו ולהפתעת אשתו, **פצע מוגלתי בדיוק במקום שציין רבינו.** הללו נדהמו מרוח-הקודש של רבינו.

**מ**עשה באדם שהיה חשוך בנים למעלה מעשר שנים! הלה ביקש מרבינו שיתפלל עליו שיפקדהו ה' בבנים. ענה לו הצדיק: **"דע לך, ישנו אדם צנוע וחסיד שפגעת בו במעשיך ושמו הוא... על כן מנע ה' ממך פרי בטן. גש אליו ובקש את מחילתו, אם ימחל לך בלב שלם, יש סיכוי שעוד השנה תחבוק בן"**.

בשמוע הלה את דברי רבינו ניגש במהירות לאותו החסיד התחנן וביקש את מחילתו על כל מה שעשה לו, מחל לו החסיד בלב שלם, ואשתו נפקדה עוד באותה שנה וילדה עוד שני בנים נוספים לאחר מכן. כששאל אותו אדם: "כיצד אוכל לגמול לך על זאת?" השיב רבינו: **"לא אני עשיתי זאת, אלא מה' יצא הדבר. הבטח לי שלא תפרסם זאת לאיש בעודי בין החיים"**. ואכן הסיפור פורסם רק בשבעה ע"י אותו אדם שבדיו הווה עובדא.

**כ**שנה לפני פטירתו, במוצש"ק הגיעה אליו משלחת של קרובי משפחה בבקשה להתפלל על בן משפחה ששכב על ערש דווי. רבינו לא רצה להשיב פניהם ריקם, עודד אותם וברך את החולה ובישר להם, **שנראה לו שהבעיה מקומה בקיבה ותוך מספר ימים יבריא החולה, וכך היה. תוך שבוע, לתדהמת הרופאים, קם החולה ממיטת חוליו.**

**ב**אחת החופות שנערכו במושב בעת עריכת הכתובה, התבקש אחד הנוכחים לשמש כעד, מיד התערב רבינו בטענה, **שהעד אינו ראוי להעיד שכן קרוב משפחה הוא.** הלה תמה על טענה זו שכן לא ידוע לו על קרבת משפחה כלשהי לאחד מבני הזוג, אך הצדיק התעקש ואף לגודל תדהמתו פירט את הקשר המשפחתי הפוסלו מלהיות עד עפ"י דין תורה. בני משפחה שהגיעו למקום אשרו מיד את דברי רבינו והעד נפסל.

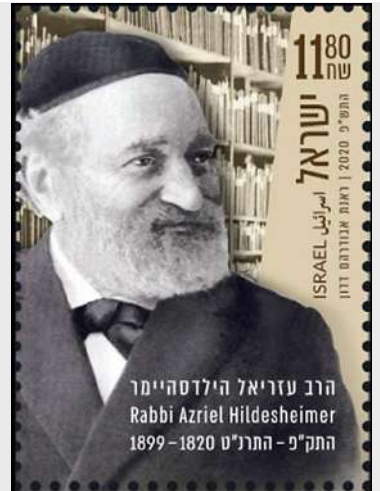


**הרב עזריאל הילדסהיימר זצ"ל** - נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בהלברשטאט בגרמניה. התייתם מאביו בגיל צעיר. מגיל 17 למד בישיבתו של ר' יעקב עטלינגר והיה לתלמידו המובהק. משם עבר לברלין ולמד בבית המדרש.

בשנת ה'תר"ו (1845) התמנה כרבה הלברשטאט. שם לימד ש"ס ופוסקים ורבים מקהילות אחרות באו ללמוד מפיו. בשנת ה'תרי"א (1851) בהיותו בן 31 שנים התמנה כרבה של אייזנשטט (אוסטריה). בבואו הקים בת-מדרש להכשרת רבנים אליה פנו ממקומות רחוקים וברבות הימים הייתה היא לשנייה במספר תלמידיה בהונגריה.

בשנת ה'תרכ"ט (1868) עבר לכהן כרבה של קהילת 'עדת ישראל' בברלין. בכהונה זו החזיק שלושים שנה, עד יום פטירתו. בשנת ה'תרל"ד (1873) הקים את בית המדרש לרבנים, ועמד בראשו. הקים מוסדות חסד רבים. בנה בירושלים 73 בתים למחוסרי בית.

נסע והתרים עבור קהילות יהודיות רבות ודאג לשיפור תנאי חייהן בנייה נודעו הקהילות של יהדות אתיופיה ופרס. ניהל, כל ימי חייו, מלחמה תקיפה בתנועת הרפורמים. ענוותן. איש אמת. דאגת הזולת הייתה בראש מעייניו. על שמו נקראו המושב עזריאל ורחובות בירושלים ותל אביב-יפו. נפטר ב-ד' בתמוז ה'תרנ"ט (1899) בברלין. חי כ-79 שנים.



הרב עזריאל הילדסהיימר  
Rabbi Azriel Hildesheimer  
התק"פ - ה'תרנ"ט 1820-1899

**אשתו:** מרת הנרייטה הירש. **מרבותיו:** ר' יעקב עטלינגר (רבה של אלטונא, בעל 'ערוך לנר'), ר' יצחק ברנייס (ממנו למד להיות דרשן). **מספריו:** ישו"ת ר' עזריאל הילדסהיימר • חידושים על הש"ס (בנוסף הותיר כתבים רבים אשר לא הגיעו לדפוס).

**הרב** ניצל את הזמן בצורה מדהימה. כאשר התעורר ר' עזריאל משנתו הקצרה, אף באמצע הלילה, קם מיד ממיטתו והתחיל בלימודיו. לא פעם קרה בשעה מאוחרת, במוצאי שבת, כשבני משפחתו עדיין ישבו ושוחחו, שהוא נכנס לחדר כשנר בידו, ולמרות שנאמר לו, כי חטף רק תנומה קלה - **ישב אל שולחן הכתיבה ולמד ועבד במשך כל הלילה.**

פעם שמע ר' עזריאל שיחה בין שני אנשים. אמר האחד לחברו, שיש לו זמן רב מדי, ואינו יודע כיצד להעבירו. פנה אליו ר' עזריאל: **"יש לך זמן מיותר, אולי תמכור לי אותו?!"**

**פעם** ביקר בשווייץ לצורך גיוס תומכים לבית-המדרש לרבנים, ושהה בעיר באזל. באחד הערבים היה בביתו של ר' שמואל שטראוס (בכספו נבנה בית-הרפואה 'שערי צדק') עד סמוך לחצות. למחרת היום סיפר בעל הדירה, בביתו התארח ר' עזריאל, כי באותו לילה הלך הרב לישון בחצות. זמן קצר לאחר השעה אחת בלילה, שמע הוא את הצדיק מהלך בחדרו הלך וחזור. בחושבו, שהרב אינו חש בטוב, נכנס לחדר ושאלו לשלומו. **השיב ר' עזריאל בחיוך, כי הוא ישן שעה אחת בלבד.**

**צעיר** יהודי מהעיר באזל בשווייץ, בא ללמוד בברלין. חדרו היה ממוקם מול חדרו של ר' עזריאל. הוא גמר אומר, כי כל זמן שידלק אור בחדרו של ר' עזריאל, אף הוא יישאר ער. **אחר כמה לילות לא היה יכול להחזיק מעמד. קם ושכר לו חדר במקום אחר.**

**רבי** עזריאל כה ברח מן הכבוד, עד כי נהג לנסוע ברכבת במחלקה הרביעית הפשוטה ביותר, שבה היו ספסלי עץ בלתי מרופדים. בני משפחתו עמדו על כך שאין זה יאה לו לנסוע במחלקה זו. לפיכך נהג, בנוסעו ברכבת מברלין להלברשטאט, לצורך ביקור בני משפחתו, לנסוע במחלקה השנייה המכובדת. אבל, למעשה קנה כרטיס במחלקה זו רק מברלין לפוטסדם, תחנה הסמוכה לברלין, מתחילת הדרך ועד תחנה זו ישב במחלקה הרביעית.



**ב**נסיעותיו בעבור ישיבתו באייזנשטאט, נסע לעתים קרובות בשעה מאוחרת בלילה למרחקים, בעגלה פתוחה, הפשוטה ביותר. כך נהג אף בעת סופה וגשם, ולא פעם נרטב ונאלץ להחליף בגדיו. גם לעת זקנותו, כשנסע בעבור בית-המדרש לרבנים, ישב באומניבוס בקומה העליונה, למרות היותה פרוצה לרוח, וברכבת במחלקה הרביעית.

**על** מידת האמת של הרב ועל קיום הפסוק: **"מוצא שפתיו תשמר"** (דברים נג, כד) יעיד הסיפור המופלא הבא: פעם נאלץ ר' עזריאל לסור בשבת בברלין אל אחד מראשי השלטון, בעניין פיקוח נפש דחוף ביותר לקהילות היהודים במדינה, שלא ניתן היה לדחותו למחרת היום. במהלך השיחה הושיט המארח הגוי קופסת סיגריות, והציע לאורחו שייטול מתוכה סיגריה אחת לעישון.

היות ודובר ביום שבת ור' עזריאל לא רצה חלילה לפגוע באותו אחד מראשי השלטון לפיכך ביקש את סליחתו, באומרו **'אינני מעשן'**. המארח גילה הבנה לכך, והם חזרו ועסקו בעניין שלשמו בא ר' עזריאל. הפגישה הסתיימה ב"ה לשביעות רצונו המוחלטת של ר' עזריאל. ואף שכל הימים, עד אותה פגישה, נהג ר' עזריאל לעשן בתדירות גבוהה (היה זה בטרם הוברר, כי העישון אינו בריא), מאז ואילך קיים מוצא שפתיו, ויותר עד סוף ימיו לא באה סיגריה לפיו.

**ל**מרות עומס עבודתו הרב, לא ביטל ר' עזריאל אף שיעור, אפילו אם נסע במשך כל הלילה הקודם בעבור צרכי ציבור. פעם אחת בלבד לא קיים את שיעוריו במשך יומיים, משום שהיה טרוד במגבית בשביל שתי יתומות, שנותרו בחוסר כל לאחר פטירת אביהן. כשהיה עליו לנסוע, עשה מראש חשבון מדוקדק של שעות הלימוד שמהן יעדר, והשלימן קודם נסיעתו.





**הרב הצדיק חיים משה מנדל זצ"ל** - נולד בשנת ה'תרס"ה (1905) בעיר ביסטריץ שברומניה. בילדותו היה חוק מדינה המחייב כל ילד יהודי ללמוד לימודי חול בבית-ספר של גוים. אולם הוא התחמק לביה"כ ולמד שם לבד. במלחמת העולם הראשונה, כאשר משפחתו ברחו על נפשם, לקח עמו רבינו והוא בן תשע שנים, רק ספרים במקום לקחת אוכל וביגוד. כשדודו תמה לפשר מעשיהו, הסביר הילד: **"אני אינני צריך מזון אני צריך מזון רוחני!"**.

בגיל שבע עשרה **ידע בעל פה ש"ס עם פירוש רש"י ותוספות**, וזאת נלמד מסיפור שבערוב ימיו, כשביקש רבינו לעודד את נכדו ללמוד בהתמדה, אמר לו: **"דע לך, לפני גיל עשרים כבר נבחנוני על הש"ס כולו" גמרא רש"י ותוספות**. לאחר שמילא כריסו כדקיאות בש"ס ופוסקים, שקד על לימודי כתבי האריז"ל. ישב כדין בעיר טמשוור.

בעל יסורים. במשך שנתיים רותק למיטת בית הרפואה ללא יכולת לנוע. נותר משותק ברגליו עד סוף ימיו עקב כדור שנורה ברגלו. יותר מאוחר גברו בעיות בלבו ובעוד אברים שגופו. למרות כל יסוריו **מידת הביטחון לא סרה ממנו. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. העיד על עצמו כי אליהו הנביא הגיע עליו מספר פעמים כדי להצילו. מלומד בניסים. בעל רוח-הקודש. שקדן עצום. כל שעות הלילה הוקדשו ללימוד רצוף בלתי פוסק של גפ"ת.**

עלה ארצה בשנת ה'תש"ט (1948) והתגורר שנה בצפת. בביקור למירון, נכנס לציון רשב"י זמן רב, וביציאתו השליך את מקלות הברזל ששימשו לסיוע בהליכתו. בשנת ה'תשמ"ב (1982), בעת תפילתו בכותל-המערבי התגלה לפניו איש פלאי ואמר לו: **"תתגלה ותתפרסם, ויהיה בידך הכוח לברך את ישראל ולפעול ישועות" ומאז רבים פנו אליו ונושעו.**

כאשר כתב פתקא ל"באבא סאלי", הצדיק ראה את כתב היד, מיד אמר עליו: **"בעליו של כתב היד הזה לא טעם טעם חטא מימיו! משה בן ליבא צדיק גמור, צדיק יסוד עולם!"**. כאשר הסטייפלר זצוק"ל הזדמן לבית-הכנסת בו רבינו שימש כסנדק, התבטא: **"ניכר שכאן מתגורר תלמיד חכם מובהק"**. לימים היו יהודים שהסטייפלר שלח אותם אל רבנו, לקבל את ברכתו. על-שמו נבנה בית-כנסת ברח' ראב"ד וחותרו ר' ירחמיאל משמש בו כרב. ב-ד' תמוז ה'תשנ"ו (1996) התבקש לבית-עולמו לאחר שסבל גדול מדלקת ריאות. ציונו בבני-ברק. חי כ-91 שנים.

**אביו:** ר' מאיר יוסף. **מרביתו:** ר' יחזקאל בנעט, ר' יהודה סגל ראזנר הי"ד (בעל ה'אמרי יהודה' מסעקלהיד- נתן לרבינו היתר הוראה). **חתניו:** ר' ירחמיאל בירצויג, ר' דוד חיים שטרן (ייסד ישיבה גדולה ואגודת חסד. רבים ממתינים שעות ארוכות כדי לזכות בברכותיו אשר לא שבות ריקם)

**על העובדה, שהרב היה בעל רוח-הקודש, יעידו הסיפורים המופלאים הבאים. העיד אחד מתלמידיו: "רבינו עודדני למסור שיעור גמרא כל בוקר. בתקופת מלחמת המפרץ, עברו לילות חרדה על יושבי גוש דן, וחלק ממשותפי השיעור נעדרו. הייתי מגיע בקביעות להתפלל מנחה בבית מדרשו של רבינו, ובכל יום היה אומר לי כבדרך אגב את מניין המשתתפים, שהופיעו היום בשיעור שלי! פעם אחת לא בא איש משומעי השיעור, לא היה לי למי למסור... באותו יום כשראה אותי אמר לי: "היום לא היה איש בשיעור שלך." (הראה לעיניו)**

**בכוס של הבדלה ראה רבי משה עתידות. פעם באמצע הבדלה צעק רבי משה: "דם ואש ותמרות עשן" מספר פעמים, ובאותו שבוע התחילה מלחמת יום הכיפורים.**

**שנים מספר לפני השואה, ראה על מצחי אנשי עירו את האותיות הי"ד (ר"ת ה' ינקום דמו) שרמזו לו בזה שאלו עתידים למות על קידוש השם. הוסיף רבי משה להסביר: "מקצת בני אדם לא היה רושם זה על מצחם... וידעתי בבירור, מי יחיה ומי ימות בשואה הקרובה, כי אותם שלא היה חקוק על מצחם, הם ניצלו". הוא גם ראה, כמה יסבול בייסורי השואה, ואיך בסוף הוא יעלה לארץ הקודש.**

**אחד מראשי הכוללים בבני-ברק, ת"ח חשוב, נקלע למצוקה חריפה, בצר לו פנה אל מרן ר' יעקב ישראל קניבסקי זצוק"ל להתברך מפיו, ולתדהמתו ענה לו הסטייפלר בגערות רמות וצעק עליו שיעזבהו לנפשו וילך ממנו. שבור ורצוף עד דכדוכה של נפש יצא האיש מהבית והתלבט מה לעשות. לפתע נזכר כי לא הרחק מתגורר הרב מנדל, ומחשבה עלתה בדעתו אולי יוכל להיוושע אצלו, מיד פנה אל ביתו של רבינו. אך נכנס אל הקודש פנימה ובטרם הספיק לפצות פיו פנה אליו הרב מנדל ואמר: "מדוע אתה בא אליי? הרב קניבסקי כבר המתיק לך את הדינים..." והישועה לא איחרה לבוא.**

**על ענוותנותו המופלאה ניתן ללמוד מן הסיפורים הבאים: בחתונת נכדתו כובד בברכה תחת החופה. הגישו לו את המיקרופון כנהוג, כדי שכל הקהל ישמע את הברכה. להפתעת כל הנוכחים נטל את המיקרופון, הצמידו אל אוזנו בחזקה, וכך אמר את הברכה. רבים מן הנאספים לא יכלו להסתיר חיוך של מבוכה שהתפשט על פניהם. אורחים סברו לתומם, כי הקשיש אינו מתמצא במכשירי חשמל וטועה לחשוב, כי זו אוזניה, או כדומה. אפילו צאצאיו לא ידעו מה לחשוב. אחד מנכדיו הרהיב עוז וניגש אליו אחר החופה בתימהון: "סבא, האם אינך יודע כיצד לאחוז מיקרופון?". חייך הרב מנדל חיוך סלחני וענה: "בוודאי שאני יודע, אלא פחדתי מגאוה, רציתי שיצחקו עליי!"**

בשנותיו האחרונות נחלש מאד, לא אחת הגיע למצב שלא היה מסוגל ללכת בכוחות עצמו, אף לשמחות משפחתיות. מקורביו נשאו את כסאו כשהוא יושב עליו, וראו איך שפתיו נעות. היטו אוזן ושמעו אותו מלחש: **"אוי! סוחבים את הנבלה!"**.



# אם ראשונים כמלאכים - מן הרב אברהם צבי הלוי בק צ"ל

**מן הרב אברהם צבי הלוי בק צ"ל** - נולד באלול ה'תרצ"ב (1932) בעיירה נירבוגאט (ניר-באגאד) שבהונגריה. בשואה ברח יחד עם אחיו הגאון הרב משה בער לבודפשט וכך ניצלו. אמו ושני אחיו נרצחו הי"ד. לאחר המלחמה למד בישיבת 'מאור הגולה ברומא', שם התקרב לחסידות ויז'ניץ. בשנת ה'תש"ח (1948) עלה לישראל ולמד בישיבת ויז'ניץ אצל רבו האדמו"ר רבי חיים מאיר הגר. לאחר נישואיו כימש כר"מ בישיבת ויז'ניץ. בשנת ה'תשכ"ד (1964) עבר להתגורר במונטווידאו שבאורוגוואי, שם כיהן במשך עשרים וארבע שנה כאב"ד הקהילה החרדית. ב-ו' תמוז ה'תשמ"ח עבר להתגורר במלבורן שבאוסטרליה, שם שימש כרבה של קהילת עדת ישראל מלבורן ועמד בראש מערך חינוך, כשרות ונשיא כולל בית יוסף בקהילה במשך שלושים שנה. ב-ט' סיוון ה'תשע"ח (2018) רבינו הודיע בכתב לבני הקהילה על עלייתו הקרובה לישראל מחמת מצבו הבריאותי.



בקהילתו הנהיג להקדים בכניסת שבת ושלא לדבר כלל בתפילה ובקריאת התורה. כמו כן החזן אמר מי שבירך מיוחד לאלו שאינם מדברים בתפילה. ה'בן אדם לחבירו' שלו היה מופלא. דאג בצורה הטובה ביותר. דאג למי שעשה לו טובה בצורה הטובה ביותר. רבים פנו אליו ונושעו. לפני עלייתו ארצה ערכו לו מעמד פרידה מיוחד. רבינו עלה לישראל והתגורר בבית שמש אצל חתנו הרב ישראל חיים קאהן, אולם כעבור עשרה ימים בלבד נפטר. נפטר ב-ה' תמוז ה'תשע"ח (2018). חי כ-86 שנים. ציונו בהר הזיתים בירושלים. בית מדרשו שנבנה בבית שמש נקרא 'ויצב אברהם'.



**אביו:** ר' ישעיה יוסף. **אמו:** מרת שרה הי"ד. **אשתו:** מרת ביילא (בת גיסו הרב משה צבי הופמן שו"ב בכפר אתא). **בניו:** האדמו"ר הרב חיים יהודה (האדמו"ר מטשרקאס במונסי), הרב מנחם דב (אב"ד 'לבושי מרדכי מאדא' במונסי), הרב ברוך מויליאמסבורג. **חתניו:** ר' ישראל חיים קאהן (אב"ד תולדות אהרן בבית שמש), הרב יהודה כ"ץ (דומ"ץ במלבורן אוסטרליה ורב בית המדרש 'ויצב אברהם' מלבורן), האדמו"ר הרב יוסף לייפר (האדמו"ר מטמשוואר בירושלים), הרב שלמה אלימלך כ"ץ (נכד האדמו"ר מטאהש). **מרבתי:** האדמו"ר רבי חיים מאיר הגר. **מתלמידיו:** האדמו"ר הרב ישראל הגר. **מספריו:** **ויצב אברהם** - על התורה, מועדים ותהילים.



**אחרי** חג הפסח ה'תשע"ו, יהודי מירושלים הגיע אדם שגידל יתום בתוך ביתו וגמר בשבילו שידוך נאה עם בת מבני משפחה שגרו במלבורן ועכשיו הם גרים בירושלים. היהודי בא למלבורן כדי להתעסק במצוות 'הכנסת כלה' וביקש מרבינו שיעזור לו בעניין זה.

רבינו התקשר מיד לאחד האברכים העסקנים שילך עם האיש כדי לבקש מנדיבי עם. אבל עסקן זה ענה ואמר לרבינו שאף אחד לא ירצה לתת לעניין זה והסביר מדוע. אבל רבינו צוק"ל לא הרפה והתקשר מיד לעסקן אחר אולי יאות למצווה זו, אך גם הוא כקודמו ענה שעסק זה לא יצליח.

כך גם ענו שאר העסקנים שרבינו ניסה לדבר עימם לעזור לאיש זה. כשראה כך, הרבה בדבר רבות, אח"כ קם ואמר 'אם כן, הרי המצווה היא שלי!' וכך אמר: "אם ככה, מתכוונים אלי". מיד הלך עם היהודי שני לילות בין בתי ישראל ובס"ד אסף רבינו סכום עצום של \$20,000 לטובת הכנסת כלה! אותו האיש היה כל כך מרום מזה ולא ידע איך להודות לרבינו צוק"ל על מה שעשה איתו! (מפי עד ראייה)

**ב**על המעשה סיפר: "פעם אחת התלכלך המעיל שלי בעצם יום השבת קודש. לא ידעתי אם מותר על פי הלכה לנקות הבגד מחשש ליבון או טוחן את הלכלוך וכדומה. באתי לשאול את רבינו צוק"ל מה לעשות. רבינו הבין מיד בחכמתו שאין כאן שאלה בהלכה גרידא, אלא יש כאן עניין של צער רב מכיוון שלא היה לי שום בגד אחר ללבוש בשבת והייתי מתבייש מאוד.

הרב לא הורה לי מיד את האיסור אלא קודם נכנס לביתו הפנימי והוציא מארנו את המעיל שהיה לו ואמר לי שאני יכול להשאיל אותו ממנו עד אחר שבת, שהיה לי מה ללבוש מכיוון שאין כדאי לנקות את הלכלוך בשבת".

**ה**רה"ח ר' שלמה היימליך סיפר: "בתקופה שאבי שיחי' הרה"ח ר' מנחם יוסף שליט"א נפל למשכב לפני מספר שנים, היה רבינו צוק"ל בא הרבה לבקרו ולברכו בברכת 'רפואה שלימה'. פעם אחת כשישבתי לצד אבי בבית החולים, הגיע רבינו למצוות ביקור חולים ומצבו של אבי היה אז קשה מאוד ולא ידענו מה ילד יום".

"שמעתי איך שרבינו מברך את אבי לפני צאתו מן החדר בלשון הפסוק: 'תחדש כנשר נעורכי'. כשרבינו יצא, ניגשתי ושאלתי אותו: "האם זה נכון מה ששמעתי שהבטיח שאבי יתרפא בעז"ה?". רבינו נענע לי בראשו שנכון הדבר! אבל לא אמר יותר כלום. ב"ה כך היה שאבי התרפא ב"ה וקם להתהלך על משענתו, ויעזור השי"ת שימשיך להאריך ימים ושנים בטוב ובנעימים".

**ב**עת הדפסת ספרו הראשון של רבינו צוק"ל 'ויצב אברהם' על תהילים, בני ביתו של רבינו קיבלו שיחת טלפון מאישה חשובה אחת שרוצה לתרום סכום גדול להדפסת הספר משום הכרת הטוב שיש לה לרבינו שעזר לה בעת צרה וכך סיפרה: "כשנולדה לי בתי תח' הייתי בסכנה גדולה. הרופאים ניבאו שחורות שלא אשאר בחיים רח"ל. אמרתי לבעלי שילך תיכף להזכיר את שמי אצל רבינו צוק"ל. הצדיק כששמע את המצב, הלך מיד לתלמוד תורה ונכנס לכל כיתה ורשם על הלוח את שמי להתחיל לומר תהילים לרפואתי ועורר את הילדים לקרוע שערי שמיים למעני! בס"ד תוך זמן קצר נושעתי והתרפאתי ברפואה שלמה!".

(הסיפורים מעובדים מתוך העלון 'יעידון ויגידון' והובאו ב'דרשו')

**הרב הגאון מרדכי קורקוס זצ"ל** – נולד בשנת ה'תר"ן (1890) בעיר מראכש. בשנת ה'תרס"א (1901) בגיל אחת-עשרה התייתם מאביו וגדל על ברכי סבו רבי שמואל. בצעירותו למד בישיבה במראכש (ע"ש הצדיק רבי אברהם אזולאי זצ"ל). לאחר שנפטר ראש הישיבה במראכש, מונה להיות ראש הישיבה שם ומהישיבה שלו יצאו תלמידי חכמים מופלגים. מזמן שהתמנה להיות חבר בית הדין ומורה צדק בבית דינו של חכם ר' משה זריהן הפסיק למלא תפקיד בישיבה. ומאז המשיך את שיעוריו בחושן משפט מידי שבת.

לאחר פטירת ר' משה זריהן, התמנה במקומו כאב"ד במראכש. כשהיה הולך לדרכו כל יוצאי החנויות היו מנשקים את ידו, ואם המשיך בדרכו היו רצים ומנשקים את כתפו. בכל ערב אחר תפילת ערבית היה מוסר שיעור בשולחן ערוך בבית הכנסת, עם השנים זכו לסיים את כל השולחן ערוך ארבעים וחמש פעמים. רבינו נהג בצנעה על פי האריז"ל. בכל לילה בעלות השחר לפני שיצא מביתו לבית הכנסת היה נושא תפלה מעומקא דליבא וכל גופו רועד ומגביה את שתי ידיו כלפי השמים. נודע כאחד מצדיקי הדור. עמוד התורה והתפילה. ענותן מופלא. נפטר ב-ז' תמוז ה'תשי"ד (1954). חי כ-64 שנים. ציונו בעיר מראכש.



**סבו (מצד האב):** ר' שמואל (חתן רבי מנחם בן הגאון רבי מרדכי הצרפתי רב ואב"ד מראכש). **אביו:** ר' אברהם. **אמו:** מרת סעדה (משפחת הדיינים סימנה). **מרבתי:** סבו, ר' שמואל. **אביו,** ר' אברהם, ר' אלעזר הלוי (מח"ס 'עבודת הלוי' על הש"ס). **מתלמידי:** ר' יוסף פרץ (רב מושב מגדים ומחבר שו"ת 'תהילתו בפי'), ר' חיים ביטון (רב מליליא ומחבר 'לב חיים' על שו"ע אבן העזר), ר' זבולון שושנה, ר' יאיר חפוטא (רב היישוב באר יעקב), ר' שמעון ביטון (רב העיר בית שמש). **ילדיו:** ר' דוד. **מספרי:** **יגדולת מרדכי** – חידושי תורה על כתובות ובבא קמא, וביאורים בהלכות פסח ומועדים, הלכות איסור והיתר, פירוש על אבן עזרא לתורה, דרשות ודברי מוסר.



**להלן סיפורים המעובדים מתוך הספר 'תורת אמך' – מראכש וחכמיה' מאת הרב אברהם אסולין שליט"א:** באחד הפעמים נסע רבינו בכלי תחבורה בעיר, הרבנית ראתה את בעלה, באה לשבת לצידו ומחמת ישיבתה בסמוך לרב, נגעה בו מעט. בו במקום קם רבינו וקפץ ממקומו והלך ברגל לביתו.

כמובן שהרבנית הגיעה ראשונה לבית מחמת שנסעה. לאחר דקות ארוכות הגיע רבינו לבית ושח לרבנית שאיזו אישה באה להתיישב לידו ונגעה בו מעט והתחיל להצטער על כך, אז גילתה הרבנית לרב שהיא הייתה אותה אישה ולא הספיקה לומר לרב שזה היא, **מחמת שהרב קפץ מיד וירד מהכלי תחבורה בבהלה.**

**י**פר ר' יעקב כהן באחד הפעמים היה הולך רבינו ברחובות מראכש אמרתי לו שלום ולא השיב לי, והיה לפלא בעיני איך הצדיק הנקרא בעל ענוה של דורנו אינו משיב שלום, כאשר שאלתי על כך התנצל ואמר שבדרכו הוא לומד ופעמים מחמת שהיה שקוע בלימודו, לא שם לב לעוברים ושבים, ותמיד היו שפתותיו דובבות בהולכו בדרכים.

**ב**אחת השנים הייתה בצורת גשמים קשה מאוד בעיר מראכש. הערבים התפללו לבורא עולם שיוריד גשמים – אלא שהתפילות לא עזרו. בצר להם פנו לרבינו הן מצד היהודים והן מצד הערבים וביקשוהו שיעמוד בתפילה לביטול הגזירה. רבינו יחד עם הרבנים הגאונים ר' משה זריהן אב בית הדין, הגאון ר' יעקב אדהן והגאון רבי אברהם אביטבול ראשי הישיבות החליטו על תענית ציבור.

הידיעה עברה לציבור והם כינסו את הקהל הרחב אל בית החיים של מראכש ליד הרחבה של קברות הצדיקים. רבינו עבר לפני התיבה ואמר דברי התעוררות וכיבושין בבכיה רבה וכן תבע מהנוכחים שישפרו מעשיהם ויטיבו דרכם. מתוכחה זו כל העם געו בבכיה. (יש אומרים שאף אמר להקב"ה שאינו זז מהתיבה עד שירדו גשמים וכך היה שירדו גשמים) ובגמר התפילה התקדו השמים בעבים וארובות השמים נפתחו. ובדרכם חזרה לביתם הגשם ירד בעוז והאנשים חזרו הבית בשירה ובזמרה רטובים עד לשד עצמותיהם מגשמי הברכה. ואת הרב נשאו על כתפי אחד מהציבור וכל הקהל מלווה את הרב ושירים את פיוט 'אדון עולם', **כאשר הגיע לביתו לא אמר דבר לאשתו אך שמעה את המעשה הזה מהשכנות. ממאורע זה היה קידוש שם שמים גדול ברבים ובקרב הערבים.**

**ע**נוותנותו של רבינו הייתה לשם דבר. הצדיק היה מתפלל בבית הכנסת של רבי יהודה הצרפתי ששימש שם גם כחזן, ורבינו שימש כרב העיר ואב"ד והודיע לידידו רבי יהודה היות והוא מאריך בתפלת שמונה עשרה ואינו רוצה לעכב את הציבור, **לכן מבקש שלא ימתינו לו עד שיסיים את העמידה אלא יתחיל חזרת הש"ץ לפי ראות עיניו.**

**י**פר שמעון קורקוס נכד רבינו סיפור שהתרחש איתו: לקראת ערב פסח בבית רבינו ההכנות היו בעיצומן וערכו את הקניות האחרונות וביניהן שתי חביות יין שבכל אחת מהן חמישים ליטרים (הצדיק היה מחלק מצרכי מזון למשפחות נזקקות לחג הפסח), והנה הילד שמעון רצה לנסות את כוחו ולהרים חבית יין והיא כמובן מחמת משקלה צנחה מידו. נשברה החבית ונשפך כל היין בחצר הבית.

כשחזר רבינו לביתו היה ריח חזק של יין שהוביל אותו לחצר. כשראה הצדיק מה קרה פנה לילד שמעון שהיה על יד הדלת ושאל אותו: "מי שבר את החבית?". הילד שמעון הודה ואמר שהוא מצטער שהפיל את החבית. לתדהמתו רבינו לא כעס עליו אלא שמח שנכדו מודה על האמת ואמר לילד: "מודה ועוזב ירוחם, העיקר שאמרת את האמת ולא התחמקת". **"מאותו יום", העיד נכדו שמעון, "איני מסוגל לשקר!". (כח המעש)**

הגאון הרב ברוך תאומים פרנקל זצ"ל אב"ד לייפניק- נולד בשנת ה'תק"כ (1760). במשך עשרים וארבעה דורות ברציפות אבותיו כיהנו ברבנות בערים שונות, ביניהם: המגיני שלמה, המגלה עמוקות, רבי יהודה החסיד ועוד. בימי ילדותו התגלו ברבינו כשרונות גדולים והוא נודע כעילוי. בשנת ה'תקל"ח (1778) לאחר פטירת הגאון ר' נפתלי הירץ מרגליות רבינו היה אז כבן שמונה-עשרה שנים בלבד והוא התמנה לשמש כאב"ד וישינצא. מינוי זה עורר את קנאתם של אחדים מבני העיר. היו אנשים שעוררו מחלוקות כנגד רבינו בכל הזדמנות שיכלו. למרות זאת רבינו כיהן בעיר למעלה מעשרים שנה. שמו הלך וגדל כאחד הגאונים המפורסמים והוא גם ייסד בה ישיבה שאליה נהרו תלמידים רבים. בשנת ה'תק"ס (1800) לאחר פטירת ר' בנימין וולף איגר רבינו החליט לקבל את הרבנות בעיר לייפניק שבמורביה, שם הקים ישיבה. כעשרים ושש שנים שימש בתפקיד זה. הגאון רבי משה סופר (ה'חתם סופר') **העיד עליו, שאלמלא נשתכחה תורה מישראל - היה מחזירה בפלפולו**. כל ימיו עסק בלימוד תורה ובגמילות חסדים. נפטר ביום שבת קודש, ז' תמוז ה'תקפ"ח (1828). ציונו בלייפניק. חי כ-68 שנים.



**אביו:** ר' יהושע יחזקאל פייבל (אב"ד אוסטראוויץ שבפולין). **אימו:** בת ר' ישכר בעריש (אב"ד טשקובצא). **נשותיו:** בת הגביר ר' יהודה פרנס מוישינצא (זיווג ראשון), בת ר' לוי יצחק מליסא (זיווג שני), בת ר' צבי יהושע הלוי הורוביץ אב"ד טריביטש וטרנוב (זיווג שלישי). אלמנת רבי משה הכהן מבראד). **מרבותיו:** אביו, ר' יהושע יחזקאל פייבל. **מתלמידיו:** ר' יחזקאל פאנט (אב"ד קרלסבורג), ר' נחום טרייביטש (אב"ד ניקלשבורג), ר' משה פרנקל (אב"ד קמדיט-שריש), חתנו, ר' חיים הלבברשטם מצאנז. **בניו:** ר' יהושע העשיל מקאמרנא, ר' יוסף מפלאנסק. **בנותיו:** מרת רחל פייגא (נישאה לאדמו"ר ר' חיים הלבברשטם מצאנז), מרת יוכבד רבקה (נישאה לר' יחיאל מאיר קאמינר), בתו (נישאה לר' מנחם מאניש תאומים-פרנקל מבראד), מרת חיה (נישאה לר' ישעיה שייף מזאמושטש), בתו (נישאה לר' זלמן גולדשטף). **מספריו:** **יברוך טעם- חידושים יעטרת חכמים- חידושי סוגיות לפי סדר המסכתות ושו"ת יברוך שאמר- חידושים על מסכתות בש"ס** יאמרי ברוך- על תשובות הרשב"א (רבי שלמה בן אדרת) **ימרגניתא דר"ב- על התנ"ך ואגדות יחידושי רבינו ברוך טעם- על הש"ס ידרושי ברוך טעם- דרושים למועדים ולאיורעים מיוחדים והספדים.**



**האדמו"ר ר' חיים הלבברשטם (ה'דברי חיים)** סיפר כי לאחר נישואיו עם מרת רחל פייגא הוא ישב על שולחן חותנו (רבינו). פעם לפני חג הפסח רבינו היה טרוד מאוד בעניינים שונים ולא היה לו זמן להכין דרשה לשבת הגדול. עלה בזכרוננו חידוש שאמר לפני עשרים שנה. הוא התכונן לומר חידוש זה בדרשה. רבינו נהג לדרוש לפני קריאת התורה. ה'דברי חיים' יצא אחרי תפילת שחרית לפרוזדור ביהמ"ד ושמע איך ששני בעלי עגלות מעיר לייפניק משוחחים ביניהם. אחד אמר לחבירו "הרב ידרוש על סוגיא פלונית. אני זוכר שלפני עשרים שנה כבר הרב אמר דרשה על סוגיא זו", והתחיל להיות מונה והולך את הקושיות, שרבינו היקשה בסוגיא ההיא, והתירץ שיישב הכל על מכונן.



ה'תקפ"ח ח' תמוז

ה'דברי חיים' שמע את הדברים ונרתע לאחריו. הוא שמע מחותנו שיגיד דרשה זו. ה'דברי חיים' רץ לתוך ביהמ"ד וניגש אל חותנו שהיה בדרכו לבימת הארון קודש לשאת את דרשתו ולחש לתוך לא קרה דבר. רבינו התחיל להרצות לפני הציבור על סוגיית הגמרא. לאחר מכן היקשה מספר קושיות אחרות על הסוגיא ודרש במשך שעה ארוכה בחידושים שהעלה במקום כדי ליישב את הסוגיא לאשורה והיו הדברים כנתינתם מסיני.

**ר' שלמה זלמן עהרנרייך (אב"ד שאמלויא)** סיפר שהוא זוכר כשהיה בצל קודשו של זקינו מו"ר ה'קול אריה' ולמד שיעור עיון בסוגיא דחצר ולמד בשו"ת עטרת חכמים (לרבינו) בחידושים שבסוגיא. כשקם ללכת אמר **שללא רוח הקודש אי אפשר לומר חידושים כאלה.**

**האדמו"ר ר' חיים הלבברשטם מצאנז** זיע"א סיפר שפעם אחת הגיע אדם לרבינו. האיש סיפר כי הוא צריך התחזקות בעניין תחיית המתים, אחד מקרוביו ל"ע נפטר לבית-עולמו והוא לא מצליח לחזק עצמו. רבינו לקח אותו לבית התבשיל. היה מונח שם תרנגול שחוט מונח במלח. רבינו אמר לעוף שיעמוד ותיכף התרנגול עמד על רגליו והתחיל לרוץ שם.

**האדמו"ר הקדוש מגארליץ** סיפר שראה פעם בחלומו את אחיו, רבי מאיר נתן. הוא שאל אותו: "מה קורה איתך למעלה?". אחיו ענה לו. לאחר מכן שאל אותו: האם יש לו שייכות עם אבותיו והשיב: "אצל כל אבותי אוכל לגשת, חוץ מקיני מלייפניק (ה'ברוך טעם'), שכן בכל פעם שאני רוצה לגשת אליו - **אומרים לי: 'לא עכשיו, כעת הוא לומד'** (חמדה גנוזה - ז'מיגרד).

**פ**עם אחת הגבירה הנדיבה הנודעת מרת תמר'ל מווארשא הגיעה ללייפניק וביקשה לשאול בעצת רבינו באיזה דבר נחוץ. מכיוון שמיהרה לדרכה ולא יכלה להתמהמה, ביקשה להיכנס בזמן הקבוע של רבינו ללימוד השיעור. היא רצתה לתת לרבינית סכום כסף על מנת שתאפשר לה להיכנס. הרבינית ידעה מה רצון בעלה ולא ניסתה להפריעו מלימודו. הגבירה המשיכה לדרכה. לאחר מכן כשסיפרה לו איך הפסידה הרבה כסף, השיב לה: **"אפילו אלפי דינרי זהב לא יעבירוני מדעתי לבטל את שיעורי."**

**נ**כדו ר' שלמה הלבברשטם מבאבוב סיפר, כי בילדותו של רבינו היה שם לילות כימים בבית-המדרש. השמש חס על בריאותו ולא רצה לתת לו נרות עד שעה עשר. רבינו ליקט לעצמו קסמים להדליקם כדי להאיר לו ועשן האש הזיק לעיניו. למרות זאת המשיך במעשהו דבר יום-ביומו וכתוצאה מכך נחלשו עיניו.



**הצדיק הרב משה קלונימוס יהודה ברקוביץ מקורלאט צ"ל המכונה רבי קלמן לייב והצדיק מקורלאט** - נולד בשנת ה'ת"ר (1839) בכפר 'האראם-האטע' במחוז זמפלן צפון מזרח הונגריה. כשרבינו היה כבן שבע שנים בלבד אביו נפטר ואמו נישאה בשנית בסערדהלי שבסלובקיה, שם הגאון רבי יהודה אסאד פגש את רבינו וראה שאינו נמצא במצב טוב ולכן לקח אותו לביתו וגידלו אצלו והשפיע עליו תורה ויראת שמיים. רישומו של רבו ניכר לכל חי רבינו והיה מצטט ממה שלמד ממנו בהלכה ובאגדה. קצת לפני פטירת רבו הגאון רבי יהודה אסאד רבינו התארס. רבו לכבוד האירוסין כתב לו קמיע להצלחה ועשירות אבל כשראה שרבינו לא מרוצה אז בנוסף נתן לו במתנה את הקולמוס שלו שבו השתמש לכתובת חידושי תורה וקמיעות. לאחר נישואיו התיישב בכפר סאלא ליד חותנו, שם עבד את קונו בקדושה ובטהרה. למרות שהיה עני והסתיר את עצמו הוא התפרסם בכל האזור כתלמיד חכם גדול, בעל הוראה מובהק וצדיק נשגב. רבינו למד במשך הלילה עם נר בידו, כך שלא ירדם באמצע הלימוד. בשנת ה'תרל"ג (1873) כשהיה כבן שלושים ושלוש הציעו לו את הרבנות של הקהילה החדשה בעיר 'קאשוי' (לאחר פטירת הגאון רבי אברהם יעקב ראזע צ"ל). רבינו ברוב ענוותנותו לא ראה עצמו ראוי לאותה איצטלא, וסירב להצעה. היה דבוק באופן מיוחד בתורת רבי משה טייטלבוים ה'ישמח משה' מאיהל. בשנת ה'תרל"ד (1874) גר האדמו"ר ר' מרדכי מנדבורנה בעיירה קרסטיר ורבינו שגר בסמוך התוודע אליו וגם שלח את ילדיו להסתופף בצל האדמו"ר.

בשנת ה'תר"מ (1880) התמנה כשוחר, כמוהל ומו"צ בקורלאט. גאון בנגלה ובנסתר. יהודים רבים מהסביבה היו באים אליו לישועות וסגולות לאחר שראו כי ברכותיו מתקיימות ורואים ניסים ונפלאות. בתו מרת רייזל העידה שהיה שגור בפי יהודי הסביבה: "מה אגיד לכם, כשמגיעים לרבי קלמן, נושעים". שימש גם פעמים רבות כחזן. היה בקשר קרוב עם הצדיק רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר שהעריכו מאוד, וגם הגיע לשבות אצל רבינו בראש השנה ה'תר"ע, לאחר שרבינו הזמין לסנדקאות. למקורבים שרצו למנוע ממנו לנסוע לראש השנה אמר: "כשרבי קלמן לייב קורא, מוכרחים לנסוע". רבינו ידע את יום פטירתו ונפרד מחתניו. נפטר בליל שבת קודש, ז' תמוז ה'תרע"ו (1916). חי כ-77 שנים. ציונו בבית החיים בעיר קורלאט. הצדיק רבי ישעיה מקרסטיר הורה לבנות אוהל על ציונו ובנו של רבינו רבי ירמיהו צבי הי"ד עשה כך. פעמים רבות הצדיק רבי ישעיה מקרסטיר שלח אנשים שנזקקו לישועות להתפלל על ציונו של רבינו. עד היום רבים שמתפללים על ציונו רואים ישועות.

**אביו:** ר' יונה. **אמו:** מרת שרה אסתר. **אשתו:** מרת חיה רחל (בת רבי גרשון וטשארנא שפילברג מכפר סלסנד). **מילדינו:** עשרה ילדים, ביניהם: ר' ירמיהו צבי הי"ד (עלה על המוקד באושוויץ ביום ער"ח סיון ה'תש"ד), ר' שמואל יונתן חיים הי"ד, מרת אסתר, מרת שרה סאלי, ר' יונתן חיים, מרת צ'ארן, ר' מנחם, ר' דב צאלי, ר' גרשון, ר' יגנץ, מרת רוזי. **מחתניו:** הגאונים ר' יהודה ווייס הי"ד מגיבארט (נישא למרת רייזל), ר' יחזקאל שרגא גרינוואלד, ר' יעקב פראנקפורטר. **מרבתינו:** הגאונים ר' יהודה אסאד (היה רבו המובהק), האדמו"ר רבי מרדכי לייפר מנדבורנה. **מספריו:** מדברי תורתו כמעט ולא נשארו. בביהמ"ד בקורלאט היו על הכותלים מחידושים על התורה והקבלה שכתב. **יתולדות הצדיק מקורלאט** - הנהגות וסיפורים על רבינו **על אבותינו** - חלק הראשון מוקדש לתולדות רבינו ובני משפחתו (כתב נכדו, רבי יעקב אלכסנדר גוטמן).

**רבי חיים פסח גולדשטיין** סיפר בויליאמסבורג על זקנתו, כשהיתה כלה קודם נשואיה, הופיעה פתאום התנפחות נוראית על צווארה. הרופאים לא ידעו מה לעשות וכיצד לרפאות והיא היתה בסכנה גדולה. מכיוון ששמעו את שמעו של רבינו הם הגיעו להתברך אצלו, רבינו בירך אותה ברפואה שלימה, ובאופן פלא, כעבור מספר ימים לא נשארו זכר מההתנפחות.

**בתו** מרת שרה גרינוואלד היתה במצב חולי מסוכן עד שהרופאים התיאשו ממנה ל"ע. היו לה מספר ילדים בבית, והמצב היה נורא. באחד הימים לאחר שרבינו עשה תיקון חצות כדרכו מדי לילה, רבינו אמר ברוב שמחה: "ב"ה פעלתי עבורה עוד שנים עשרה שנה". מדברי רבינו לא נפל דבר, היא נרפאה כליל וחיה שנים-עשרה נוספות.

**כשנה** קודם פטירת רבינו, ביום י"ב אייר ה'תרע"ה נפטרה עליו אשתו הרבנית חיה רחל. רבינו המשיך בעבודת הקודש כמימים ימימה. ליל שבת קודש ז' תמוז ה'תרע"ו, סיפר מחותנו של רבינו הגאון רבי יחזקאל שרגא גרינוואלד ז"ל שו"ב ומו"צ בטוקאי לבני בתו, שהמחותן - רבינו - הגיע אליו עכשיו, ואמר שברצונו להיפרד ממנו מכיוון שהגיע זמנו לעלות לחיי העולם הבא. כן אירע גם אצל עוד מחותן מרבינו הגה"ק רבי יעקב פראנקפורטר צ"ל מקאשוי, שגם הוא סיפר לנכדיו ביום השבת שמחותו (רבינו) התגלה אליו בלילה, ונפרד ממנו לקראת עלותו לחיי עולם הבא ואכן למחרת רבינו נפטר לבית-עולמו. **(הביורפיה והסיפורים מעובדים מתוך 'על אבותינו')**



**ק**צת לפני פטירת רבו הגאון רבי יהודה אסאד רבינו התארס. רבו לכבוד האירוסין כתב לו קמיע להצלחה ועשירות אבל רבינו ששאיפתו היתה רק להצליח בתורה וביראת שמיים לא השתמש בקמיע. רבינו נתן את הקמיע לבנו רבי ירמיהו צבי הי"ד לפני נישואיו ואכן בנו הצליח מאוד בנכסיו והתפרסם לגביר אדיר.

**ב**ין שבחיו שחרטו על מצבתו כתוב: "משים לילות כימים, קדמו עיניו אשמורות, לתורה ולתפלה בשבחות ובזמירות, והבית כולו נתמלא אורה, נר מצוה ואור תורה". כוונת הדברים, מקובל שהיה קם באשמורת הבוקר לעבודת קונו, וכמה העידו שזכו לראות במו עיניהם, אור שמימי, שהיה נדמה להם כשריפה בעת הלימוד באשמורת. כשצעקו לרבינו שיש שריפה, ענה להם, לא להסתכל, שאין זה אור מעולם הזה, ולא כדאי להביט בו.

**ר**בינו לפעמים כתב קמיעות עם הקולמוס שנתן לו רבו הגה"ק הרב יהודה אסאד, אבל את הקמיעות כתב רק לבני משפחה. לשאר הבאים לבקש ברכותיו לא רצה להשתמש עם הקולמוס, אלא בירך מברכותיו שהצליחו ועשו פירות. בתו מרת רייזל סיפרה, ששמעה הרבה מהאורחים הרבים שבאו להסתופף בצילו של אביה שאמרו: "מה אגיד לכם, כשמגיעים לרבי קלמן, נושעים".

**ר**בינו ציווה לפני פטירתו, שרצונו הוא שיטמנו אותו יחד עם הקולמוס שקיבל מרבו הגאון רבי יהודה אסאד, אבל כמה שחיפשו לא מצאו את הקולמוס והבינו שרבינו לקח זאת עמו בעצמו. לאחר פטירת רבינו אירע דבר פלא, ליד בית רבינו היה מקור מים חיים, מעין של מים חמימים, שהשתמשו בו למקווה טהרה.

רבינו היה טובל שם בכל יום לטהרה. (היה מקובל שהגה"ק ה'שמח משה' זצ"ל טבל פעם במעין חיים זו וגם הרה"ק רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר זצ"ל הגיע פעם לשם כיוון שרצה לטבול שם). מיד לאחר פטירת רבינו המעיין התייבש לגמרי.

**א**חרי פטירת רבינו, הרה"ק רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר זצ"ל ציווה על בנו של רבינו, הנגיד וצדיק רבי ירמיהו צבי לבנות אוהל על קברו של רבינו. קברו של רבינו נהפך מיד לתל תלפיות, שהמוני בית ישראל הגיעו אליו לפקוד דבר ישועה ורחמים. גם הרה"ק רבי ישעיה מקרסטיר שלח מספר פעמים יהודים שבאו אליו לישועות ואמר להם שילכו להתפלל על ציון רבינו, ובזכות רבינו ראו ישועות גדולות.

עיקר הנסיעה על קברו של רבינו היה ביום הארציט, כאשר המוני בית ישראל מכל הסביבה הגיעו לקורלאט, והיה מסיבים שם לסעודת יארציט גדולה, כאשר בראש המסובים, רבנים מפורסמים מהעיירות הסביבה.

(הביוגרפיה והסיפורים מעובדים מתוך 'על אבותינו')



הרה"ק הרב מרדכי טברסקי מקאזמיר זצ"ל- נולד בשנת ה'ת"ר (1840). בלדתו אמר אביו כי זכה להמשיך לבנו את נשמת אביו הק' ר' מרדכי מצ'רנוביל ואת נשמת ר' מרדכי מנשיץ. לאחר נישואיו שהה פרק זמן אצל שולחן חותנו ולאחר מכן חזר לטריסק בצל אביו. אחר נישואיו נשאר סמוך על שולחן חותנו בעל ה'בית אהרן' בקארלין. בשנים אלו התעלה מתוך קדושה וטהרה. לאחר שחזר לטריסק מצא את אביו חולה. וביקשו שיתפלל עבורו. והחל רבינו לבכות לבורא שירפא את אביו. והנה נגלה אליו בהקיץ ר' מרדכי מנשיץ ואמר לו שלאביו תהיה רפואה שלמה מהשמים והראה באצבעו ואמר: 'והנה כאן עומד אליהו הנביא והוא עד בדבר' ובאותו רגע התרפא אביו.

**תפילותיו לבורא היו מופלאות. סופר עליו כי תפילת העמידה שלו בלחש נמשכה כשעתיים. כל ימיו התנהג בקדושה ובפרישות עצומה. מעולם לא ישן על מיטה והיה מתנמנם בעמידה כשהוא נשען על קיר. בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.**

בשנת ה'תרמ"ה (1885) בעקבות הלשנה זדונית שלא הייתה ולא נבראה גזרה מלכות רוסיה על רבינו ועל אחיו ר' מנחם נחום שיגלו מטריסק ומשם ברח לגליציה והתיישב בנאראל שבפולין והחל לשמש באדמורו"ת. לאחר מכן השתקע בדומברובה במשך שבע שנים, עד שלאחת השתדלות רבה ניתנה לו רשות לחזור לפולין. לאחר פטירת אביו (ב' תמוז ה'תרמ"ט 1889) נאספו אליו מרבית חסידי טריסק. תחילה התיישב בפאקשוניצא, שם ישב לערך שלוש שנים ולהפצרת החסידים עבר לקאזמיר. שם ישב עד פרוץ מלחמת יפן ורוסיה ובשנת ה'תרס"ה (1905) עבר ללובלין. בפרוץ מלחמת העולם הראשונה התגורר בעיר חמליק ולאחר מכן בעיר חלם. בשנת ה'תרע"ז שהה במקומות הרחצה הסמוכים לקלץ. נפטר ביום שישי ח' תמוז תרע"ז (1917). **באותו היום השמים היו בהירים. אולם לאחר הטהרה התקדרו השמים וירדו ממטרים כבדים שלא נראו במקומם. חי כ-77 שנים. ציונו בקלץ שבפולין.**



**סבא (מצד אביו):** ר' מרדכי (המגיד מצ'רנוביל, בן ר' מנחם נחום מח"ס 'מאור עיניים').  
**סבא (מצד אמו):** ר' יעקב לייב מקאוולא (בן ר' מרדכי מנשיץ). **אביו:** ר' אברהם (המגיד מטריסק). **אמו:** מרת ריקל. **אשתו:** מרת חנה (בת ר' אשר השני מסטולין, בן ר' אהרון מקארלין). רבינו לא הותיר צאצאים אחריו. **מספריו:** מאמר מרדכי.



יפר האדמו"ר מרחמסטריווקא (ירושלים) זצ"ל ששמע מהר"ר יהושע נחום רבינוביץ זצ"ל (נכד ה'תפארת שלמה' מראדומסק), שאביו היה אב"ד והיה מקורב אצל רבינו, ופעם כאשר היה עם אביו בשבת קודש אצל רבינו, ואחרי שתפילת מנחה בערב שבת ארכה כדרכה מספר שעות, נכנס אחר קבלת שבת לחדרו לפוש מעט על המיטה.



אז נכנסו לחדרו חשובי החסידים, וגם הוא נכנס יחד עם אביו, והרה"ק החל לדבר על שר גדול אשר היה ידוע כשונא ישראל גדול ועשה הרבה צרות ליהודים, ואמר רבינו בלשון קדשו: "מה חושב הוא, שאני ארשה לו להפיק זממו? באצבע האגודל שלי אוציא את בני מעיו ממנו", בעת דיבורו עשה עם האגודל תנועה כתוחבו לתוך קרבי השר ומוציא מעיו ממנו, הדברים היו לפלא.

ביום ראשון בבוקר כשהופיעו העיתונים, ובהם הובאה הידיעה, שהשר ההוא רכב על סוסו בליל שבת קודש ופתאום נטרפה דעת הסוס והחל להשתולל, ויפול השר מעליו, ובהיותו מושכב על הארץ אין אונים, **תחב הסוס את פרסתו לתוך בטנו של השר וקרע את בני מעיו, נוכחו כולם לדעת, שהיה זה בזמן שהרה"ק דיבר כך בחדרו, כן יאבדו כל אויביו ה'.**

יפר רבינו כי בהיותו כבן שמונה שנים היה פעם אחת עם אביו, ר' אברהם המגיד מטריסק בבית מילה, וראה בעת שהיה אביו סנדק שישב לידו איש זקן, ושאל לאביו: "מי הוא הזקן היושב אצלך?", והשיב לו: "הרי הוא אליהו הנביא זכור לטוב!". וציווה עליו, שייקח גם הוא כיסא וישב ליד אליהו הנביא.

יפר ר' יעקיל מפראמפאל בקראקא על איש אחד, שהיה לו ילד חולה מאוד רח"ל, ואותו ילד נולד עם מים בגופו, וכבר הוציאו הרופאים מים מגוף הילד כמה וכמה פעמים, אבל המים באו בחזרה, וכבר באו המים וכיסו עיני הילד, עד שלא היה יכול לראות ל"ע, והתייאשו ממנו הרופאים ואמרו **שאין להם עוד שום תרופה**. ואבי הילד נסע לדאמבראוהו לרבינו ונתן לו פיתקא בבכייה ובקשה על הילד.

ענה לו הרה"ק: "ומה בכך, שיש לילד מים? וכי על זה אין רפואה ח"ו? סעו לביתכם והשי"ת ישלח בקרוב רפ"ש לילד" ונסע לביתו, וכשבא לעיר רצו לקראתו בני העיר בשמחה וסיפרו לו כי באותו העת שהוא עמד בבית הרה"ק ז"ע בדאמבראוהו, **פתאום התחילו לצאת מים מגוף הילד ויצאו ממנו הרבה מים, ואח"כ נתרפא הילד לגמרי.**

יפר הרה"ח ר' אלטר קרוק זצ"ל שפעם אחת בא לרבינו ילד, שנעשה אילם ל"ע, וציווה הרבי שיעמוד לידו בכל תפילות שבת-קודש, ובמוצ"ש ביקש הרבי מר' אלטר שהיה לו חזקה להחזיק את נר ההבדלה, שיותר הפעם על חזקתו וייתן לילד להחזיק את הנר, מסר ר' אלטר את הנר ליד הילד, ואחרי הבדלה פתח הרבי סידור ובהראותו את אותיות התפילה לפני הילד וציווה עליו לקרוא את הכתוב, מיד פתח הילד את פיו וקרא, **ומאז החל לדבר כאחד האדם.**



**הגאון רבי אליהו מני זצ"ל:** נולד בשנת ה'תקע"ח (1818) בעירק שבבגדאד. נצר לבית-דוד המלך ומפאת הרדיפות, המשפחה הסתירה את ייחוסה תחת הכינוי 'מני' ר"ת **מ'נ' נ'צ'ר י'ש'י'**. בילדותו למד בביהמ"ד 'בית זילכה'. כבר כשהיה צעיר נמשך לחכמת הנסתר ותהחיל לעסוק בה. אשתו הראשונה נפטרה שנה לאחר נישואיו בעת לידת הבת. נהג לטבול במקווה כל לילה קודם אמירת תיקון חצות. אנשי הקהילה היהודית וגם הגויים ראו בו איש קדוש. הגאון מן חכם רבי יוסף חיים התכתב עמו רבות ודבריו מופיעים בספרו 'בן איש חי'. עלה לארץ בשנת ה'תרי"ו (1856) ומיד הצטרף לחסידי 'בית אל'. אוויר עיר הקודש לא התאים למצב בריאותו ובראות ילדיו, ושכב ימים רבים על ערש דוי. הרופאים פקדו עליו להחליף את משכנו והוא עבר בשנת ה'תרי"ח (1858) לחברון. קרא לתושבי חו"ל לעלות ורבים עלו לארץ ביחוד מבוכארה. אשתו ובניו שימשו את האורחים. דאג לייסד בית-מדרש. לאחר הסתלקות רבה של חברון (ר' משה פריה) התמנה לרב העיר ושימש כ-14 שנים ללא משכורת ונשא במשרה לשם שמיים. לאחר התרחבות משפחתו נאלץ לקבל משכורת למחייתו.

הקים את ביה"כ 'בית יעקב' שבו התפללו לפי כוונות ומנהגי המקובלים בישיבת 'בית א-ל' בירושלים. **כאשר פרצה בעיר מגיפה עבר מבית לבית לטפל בחולים וביתו היה היחיד שלא הגיעה המגיפה. מקובל. מפורסם בצדקותו וקדושתו. הסתגף רבות מרובים וקשים ובשינה על מחצלת ללא מצע, כשאבן למראשותיו - כסימן על צערו על גלות השכינה. אהב את הבדידות והצניע לכת, ברח מן השררה והכבוד והתמסר לתורה ולמעשים טובים.** בשנת ה'תק"ן (1890) איבד את מאור עיניו עקב מחלת הקטארקט והצטער מאוד על העדר לימוד התורה. למרות שהקריאו לו מתוך הספרים טען כי לא דומה שמיעה לראיה. לאחר כארבע שנים הגיע אליו אדם בלבוש כפרי ואמר כי באפשרותו לרפא את עיניו אם ישלם ממון רב. רבינו הסכים לשלם אבל רק לאחר שיתרפא, כעבור שלושה ימי טיפולים חזר מאור עיניו. **הרב ביקש לשלם אבל המטפל נעלם.** נפטר ב-ח' תמוז ה'תקנ"ט (1899). חי כ-81 שנים. ציונו בחברון. בהלווייתו השתתפה כל העיר חברון, יהודים ולא יהודים. בנו הבכור, ר' סלימאן מנחם כיהן אחריו כרבה של חברון. ערבים האמינו שרבינו היה 'ווילי' (קדוש) ורק למראית עין היה יהודי, הם ביקשו להעביר את גופו מקבורתו למקום שבו קוברים הערבים את קדושיהם. יהודי חברון נאלצו לשמור את מצבתו במשך חודשים רבים.

**אביו:** ר' סולמין. **אשתו:** מרת סרח (בזיווג ראשון), מרת סמרה (זיווג שני - אחותו הצעירה של הגאון ר' עבדללה סומך). **מרבתי:** ר' עבדאללה סומך (תלמידו המובהק). ר' רפאל ידידיה אבולעפיה. **בניו:** ר' אברהם ברוך, ר' יחזקאל שלום, ר' סלימאן מנחם. **בתו:** מרת רחל (נישאה לר' עזרא יחזקאל כהן). **מספריו:** **מעשה אליהו- דיני איסור והיתר ישיח יצחק- על מנהגי ישראל זכרונות אליהו- דן בדברי המקובלים האחרונים.**

**מ**שחר נעוריו, שאף רבינו לעלות לארץ ישראל ולחונן את עפרה. ואכן, לאחר שהיה אחד מהאריות שבחבורת הגאונים המקובלים בבגדד, נטל את רעייתו הצדקת, אחות רבו הגדול, ואת שלושת ילדיו, ושם פעמיו לארץ. הוא הצטרף לאורחת גמלים שחצתה את המדבר. יום שישי, ערב שבת קודש, ורבינו פנה למדרכי האורחה וביקשם לשבות במדבר. **הם הביטו בו בתימהון. סביב סביב רק חול וחול, חול לוחט ושוממה. מי יסכן את עצמו לשבות כאן יום תמים. ובכלל, המים והמזון מחושבים למסע מתמיד, אין הם ערוכים לפיגור של יום.**

**"אבל לפני שיצאנו לדרך התניתי עמכם שנשבות במדבר!"** זעק ר' אליהו. מנהיג השיירה גיחך: "אמנם כן, רבים היהודים המתנים עמו כן, ואנו מסכימים, ולבסוף ממשיכים אנו בדרכנו והם מתלווים אלינו ברירה בנימוק של פיקוח נפש כיוון שמסוכן מאוד להישאר לבד במדבר, שודדים ורוצחים מסתובבים באזור, ולעיתים קרובות אורבים לשיירות". ואכן, היה בכך משום סכנת נפשות, ופיקוח נפש דוחה שבת, אבל ר' אליהו לא ויתר, הוא נשאר בלב הישימון יחד עם אשתו ושלושת ילדיו.

מדריך האורחה לא התלבט בבעיות מצפון. והפקירם לנפשם. השיירה המשיכה בדרכה. ליל שבת, רבי אליהו קידש על היין מעל שולחן החול, עליו נפרשה מפה צחורה. קולות הזמירות ששר לו בלילת תנים ונהמת המדבר וסופת החול לא העיבה על טעם מאכלי שבת. מיד במוצאי השבת הבדיל רבי אליהו, ובאישון לילה החל לצעוד עם אשתו ובניו בעקבות השיירה. מה היו סיכוייהם להשיג בצעדתם את שיירת הגמלים שהשיגה אותם מהלך יום שלם? אך הנה זה פלא, **לפנות בוקר השיגו את השיירה! אין זאת אלא שארעה להם קפיצת הדרך! בכבוד ובמורא התקבלו על ידי נוסעי השיירה והגיעו בשלום למחוז חפצם, לעיר קודשנו ירושלים.**

**מ**ובא בספר 'יששכר וזבולון', על רבינו, שלמד בצוותא עם החכם רבי ניסים עיני זצ"ל בבגדד לפני עלותו לא". הם למדו בספר "דברי שלום" של נכד הרש"ש זיע"א והתקשו בדבריו, לא הבינו כיצד הסביר את דברי סבו הגדול. אמר רבי אליהו מני, **שנראה לו שהרב "דברי שלום" לא הבין את דברי סבו, רבינו שלום שרעבי זצ"ל.** לאחר אמירה זו, הרב אליהו מני החל צועק בקול מר, בלי יכולת להוציא מפיו מילה, ובכה בתימורו. **לאחר ארבע שעות היכה בידו על ליבו כאומר "חטאתי", והתרפא.** כאשר שאלוהו מה היה סיפר שהרש"ש הקדוש התגלה אליו ואמר לו: **"מה כוונך לדבר על נכדי שלא הבין את דברי, אתה הוא שלא הבנת אותם!"** ועד שביקש מחילה, וסלח לו. ובהקדמת ספר 'זכרונות אליהו' הוסיף, שהרש"ש הודיעו שימות בחטאו זה, ולא יתכפר לו עליו! בכה רבינו והעתיך, עד שהרש"ש הסכים למחול לו, בתנאי שיקרא את שם בנו העתיד להיוולד לו בשמו. וכך היה, הרבנית ילדה בן ונקרא 'שלום', ע"ש הרש"ש זיע"א!



אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים  
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר  
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים  
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

**PnineZadikim@gmail.com**

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח  
בקשה PnineZadikim@gmail.com**

**כל החומר נלקח  
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו  
לקבלת עלון פניני עין-חמד,  
יש לשלוח בקשה למייל:  
**PnineEH@gmail.com****

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה  
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף  
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו  
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים